

2013

Activiteitenverslag

**VAN DE HOGE RAAD
VOOR VRIJWILLIGERS**

.be

Activiteitenverslag 2013

Hoge Raad voor Vrijwilligers

Oktober 2014

VOORWOORD

Beste lezer,

In dit verkiezingsjaar waarin sommigen zullen klagen over het feit dat de kiezer slechts sporadisch zijn mening kan geven, kunnen wij met dit activiteitenverslag van de Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) voor het jaar 2013 het tegendeel bewijzen: België is een participatieve democratie, waarbij heel wat raden en comités werden opgericht, zodat de burgers hun opinie kunnen verkondigen, rechtstreeks of door middel van representatieve organen.

De HRV is één van deze raden. Zijn leden zijn bij Koninklijk Besluit benoemd op voordracht van verschillende instellingen en vertegenwoordigen alle personen die regelmatig aan vrijwilligerswerk doen, namelijk meer dan 12% van de Belgische bevolking.

Het voorbije jaar heeft de Raad verschillende thema's onderzocht: de toezichhoudende minister heeft adviezen gevraagd, onder andere wat betreft vrijwilligerswerk en zwangere vrouwen evenals het optrekken van het jaarlijks maximumbedrag voor de vergoedingen in de sportsector; de Franse Gemeenschap heeft ook een advies gevraagd over een decreet inzake vrijwilligerswerk en handicap.

De Raad is voorstander van een studie over vrijwilligerswerk. Dit opinieonderzoek zal één van de driemaandelijkse enquêtes over arbeidskrachten aanvullen. De fiscale verplichtingen van de verenigingen inzake vergoedingen werden besproken en hierover werd een standpunt ingenomen.

Anderzijds is overigens waakzaamheid geboden voor het zogenaamde "vrijwilligerswerk" aangekondigd door de media als zijnde aangeboden door overheidsdiensten (politie, NMBS,...) evenals voor echt vrijwilligerswerk waaraan de Franse overheid een andere juridische kwalificatie geeft.

U vindt in dit verslag alle besproken problemen, problemen die even afwisselend zijn als de verenigingen die wij vertegenwoordigen en die zich dagelijks erop toeleggen, met aanhoudende maatschappelijke en economische problemen op de achtergrond, samen met de vrijwilligers die hen daarbij helpen, kaarsen aan te steken, want "Het is verstandiger een kaars aan te steken dan te klagen over de duisternis" Lao-Tseu.

Suzanne Van Sull

Ondervoorzitster van de HRV

Inhoudstafel

1.	Adviezen en aanbevelingen van de HRV	7
1.1	Vrijwilligersproblematiek Intersoc	8
1.2	Verantwoorden van de reële kosten in het vrijwilligerswerk	9
1.3	Personen met een handicap.....	17
1.4	Moederschapsrust en vrijwilligerswerk	17
2.	Brieven en reacties van de HRV	21
3.	Realisaties, in samenwerking met andere partners.....	29
4.	Algemene vergaderingen	31
4.1.	Eerste algemene vergadering (januari 2013)	31
4.2.	De tweede algemene vergadering (april 2013).....	35
4.3.	De derde algemene vergadering (juni 2013).....	40
4.4.	De vierde algemene vergadering (november 2013)	44
5.	Enkele impressies van de Bureauleden.....	49
6.	Een impressie van het vrijwilligerswerk in de Duitstalige Gemeenschap	51
7.	Conclusies.....	53
8.	Lijst van bijlagen	55
	BIJLAGE 1 : De wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers.....	57
	BIJLAGE 2: Samenstelling van de Hoge Raad voor Vrijwilligers	63

1. Adviezen en aanbevelingen van de HRV

Ook in 2013 werd aan de HRV meermaals het advies gevraagd over verschillende items. Daarbij kiest de HRV steeds voor een vrijwilligersvriendelijke en werkbare oplossingen die de rechten van de vrijwilliger maximaal aan bod laten komen en het vrijwilligerswerk alle kansen krijgt.

Er werd hierbij het advies over de volgende onderwerpen aan de HRV gevraagd:

1° de **vrijwilligersproblematiek van Intersoc** in Frankrijk;

2° het **verantwoorden van de reële kosten in het vrijwilligerswerk** via een fiscale fiche;

3° advies op het voorontwerp van decreet 2013/186 van de Franse Gemeenschapscommissie over **personen met een handicap**;

4° de **moederschapsrust en vrijwilligerswerk**.

1.1 Vrijwilligersproblematiek Intersoc

Advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers – januari 2013

Betreft: Vrijwilligersproblematiek Intersoc in Frankrijk

1. Intersoc is de vakantiedienst van de Christelijke Mutualiteiten (CM) die sinds 1949 vakanties organiseert voor de leden van de CM. Vanaf de start werd er gekozen om, naast de inzet van contractuele medewerkers, kansen te bieden aan vrijwilligers om mee deze vakanties te begeleiden. Jaarlijks werken er ongeveer 3750 vrijwilligers hieraan mee. Zij zetten zich gemiddeld 19 dagen in op jaarbasis en dit meestal verdeelt over 2 periodes nl. één in de winter en één in de zomer. Sinds 1980 is Intersoc ook actief in Frankrijk.

2. Tot 2011 heeft dit vrijwilligerswerk geen problemen gesteld in Frankrijk. In 2011 heeft de URSSAF¹ SAVOIE, na een controle, geoordeeld dat het hier niet gaat om vrijwilligerswerk maar om “travail dissimulé” en stelt dat de 3 voorwaarden aanwezig zijn om te spreken van een arbeidscontract, nl. contract (= vrijwilligersovereenkomst), salaris (= logement en voeding) en ondergeschikt verband (opstellen van uurroosters).

Intersoc heeft hierbij enkel gehandeld cfr. de richtlijn “2004/114/CE DU CONSEIL du 13 décembre 2004, art. 11, B” die stipuleert dat vrijwilligers “de overeenkomst kunnen voorleggen die zij hebben gesloten met de organisatie die in betrokken lidstaat is belast met het vrijwilligersprogramma waaraan zij deelnemen, en waarin hun taken worden beschreven, alsmede de ondersteuning die hun bij het verrichten daarvan wordt verleend, hun werkrooster, de middelen die beschikbaar zijn om de kosten van hun reis, voeding, huisvesting, vervoer en zakgeld te dekken gedurende hun gehele verblijf, en tevens, in voorkomend geval, de opleiding die zij zullen volgen met het oog op een goede vervulling van hun taken” en conform de “wet betreffende de rechten van de vrijwilligers” van 3 juli 2005.

De URSSAF eist van Intersoc in de 3 departementen waar de organisatie actief is (SAVOIE, VAR en AUDE) een achterstal van ongeveer 6 mio euro en dit voor de betaling van de sociale zekerheidsbijdragen op basis van de SMIC (minimumlonen) en de natuurvoordelen (kost en inwon). Daarnaast heeft de URSSAF in de 3 departementen een klacht neergelegd bij het parket.

Intersoc heeft zowel in Frankrijk als België een team van juristen ingeschakeld om de zaak te verdedigen. La Plateforme Francophone du Volontariat heeft bijstand verleend aan Intersoc om de nodige argumenten te verzamelen dat het hier effectief om vrijwilligerswerk gaat zoals bedoeld in de Belgische vrijwilligerswet.

3. In België heeft de RSZ geen overtreding vastgesteld. “De directie Controle is van mening dat op basis van de gegevens in het dossier er niet kan besloten worden dat de vrijwilligers op basis van de Belgische wetgeving als werknemers zouden moeten beschouwd worden voor hun Franse werkzaamheden” (nota J. Thys, 10-07-2012 – schrijven van Dhr. Bruno De Pauw van 15-10-2012). Ook de arbeidsauditeur van Brussel besliste om dit dossier zonder gevolg te klasseren.

4. Vanuit de Hoge Raad voor Vrijwilligers zijn wij ten zeerste verontrust over deze gang van zaken en vrezen voor een “precedent” dat het vrijwilligerswerk zowel van het inzetten van vrijwilligers in België in gelijksoortige activiteiten als van “uitgezonden” vrijwillige landgenoten in Frankrijk quasi onmogelijk zal maken. De Hoge Raad voor Vrijwilligers pleit voor een vrijwilligersvriendelijke interpretatie van de regelgeving, en is het fundamenteel oneens met de interpretatie van de Franse administratie van Sociale Zekerheid terzake. De Hoge Raad voor Vrijwilligers vraagt aan de politiek verantwoordelijken om concrete ondersteuning te bieden aan Intersoc opdat deze organisatie niet gepenaliseerd wordt voor de rechtmatige inschakeling van vrijwilligers in haar activiteiten.

¹ Administratie van Sociale Zekerheid

1.2 Verantwoorden van de reële kosten in het vrijwilligerswerk

Advies van De Hoge Raad voor Vrijwilligers van 24 juni 2013 met betrekking tot het verantwoorden van de reële kosten in het vrijwilligerswerk via een fiscale fiche

De Hoge Raad voor Vrijwilligers heeft, naar aanleiding van een artikel in het tijdschrift VZW Info¹ in verband met de behandeling van de reële kostenvergoedingen die aan vrijwilligers kunnen worden toegekend, een vraag tot verheldering naar de Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën verstuurd.

In zijn antwoord stelt de FOD Financiën dat *“wanneer de bovenvermelde dag en/of jaargrens van de forfaitaire vergoedingen en/of de maximumgrens van het aantal kilometers per jaar wordt overschreden, de terugbetaling van de reële kosten via een fiche moet worden verantwoord”*. Deze interpretatie is al langer van toepassing en wordt opgevolgd door het vrijwilligerswerkveld.

De Raad heeft het echter moeilijk met de daarop volgende zinsnede, namelijk als de FOD Financiën stelt dat: *“Dit geldt eveneens wanneer de vereniging opteert voor de terugbetaling van de werkelijke kosten van de vrijwilliger.”*

Met deze stellingname brengt de fiscus het merendeel van de organisaties die een systeem van terugbetaling van werkelijk gemaakte kosten hanteren, in de problemen. Nochtans is het huidige kostenvergoedingssysteem transparant (vermits geen kosten kunnen worden terugbetaald zonder voorlegging van een bewijsstuk) en werkt besparend voor heel wat organisaties (die het zich niet kunnen permitteren per vrijwilliger een – ongecontroleerd - forfait toe te kennen).

De organisaties die opteren voor het vergoeden van door vrijwilligers gemaakte kosten, engageren zich bovendien ook extra op het gebied van het vervullen van administratieve formaliteiten: de bewijsstukken moeten geïnventariseerd en geklasseerd worden, de waarachtigheid van de uitgegeven bedragen dient nauwgezet te worden gecontroleerd,....

Met de redenering van de fiscus om voor uitbetaalde werkelijke kosten fiches op te stellen, wordt een interpretatie aangehouden die naar de mening van de Hoge Raad voor Vrijwilligers niet enkel ingaat tegen de visie, maar zeker ook tegen de bepalingen van de vrijwilligerswet. Het is een interpretatie die de administratieve overlast voor organisaties zal doen toenemen en onnodige onrust zal veroorzaken.

Welke argumenten brengt de Hoge Raad voor Vrijwilligers in tegenover de te rigide en naar onze mening onjuiste interpretatie van de FOD Financiën?

1. De lezing van artikel 10 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers op zich:

Art. 10. Het onbezoldigd karakter van het vrijwilligerswerk belet niet dat de door de vrijwilliger voor de organisatie gemaakte kosten door de organisatie worden vergoed. De realiteit en de omvang van deze kosten moeten niet bewezen worden, voor zover het totaal van de ontvangen vergoedingen niet meer bedraagt dan 24,79 euro per dag (...) en 991,57 euro per jaar. De in de vorige zin bedoelde bedragen zijn gekoppeld aan de spilindex 103,14 (basis 1996 = 100) en variëren zoals bepaald bij de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld. <W 2006-07-19/39, art. 10, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

Te rekenen van de inwerkingtreding van deze wet wordt de hoogte van de ontvangen vergoedingen na twee jaar onderworpen aan een evaluatie. Deze evaluatie wordt uitgevoerd volgens de nadere regels die de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, bepaalt, met dien verstande dat ze wordt uitgevoerd in samenwerking met de instellingen van sociale zekerheid en dat vooraf het advies van de Nationale Arbeidsraad en de Hoge Raad voor de Vrijwilligers wordt ingewonnen. Het evaluatieverslag wordt onmiddellijk meegedeeld aan de Kamer van volksvertegenwoordigers en aan de Senaat.

¹ S. TUYTTEN: “Ficheverplichting voor verplaatsingskosten vrijwilligers?” VZW Info N° 17 p.1, Kluwer 2012

[Bedraagt het totaal van de door de vrijwilliger van een of meerdere organisatie(s) ontvangen vergoedingen meer dan de in het eerste lid bedoelde bedragen, dan kunnen deze enkel als een terugbetaling van door de vrijwilliger voor de organisatie(s) gemaakte kosten worden beschouwd, indien de realiteit en het bedrag van deze kosten kunnen aangetoond worden aan de hand van bewijskrachtige documenten. Het bedrag van de kosten mag worden vastgesteld overeenkomstig het koninklijk besluit van 26 maart 1965 houdende de algemene regeling van de vergoedingen en toelagen van alle aard toegekend aan het personeel van de federale overheidsdiensten.] <W 2005-12-27/31, art. 138, 002; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

[¹ De forfaitaire en reële kostenvergoedingen mogen in hoofde van de vrijwilliger niet gecombineerd worden. Een combinatie van de forfaitaire kostenvergoeding met een terugbetaling van de reële vervoerskosten is echter mogelijk voor maximaal 2000 kilometer per jaar per vrijwilliger.

Wat betreft het gebruik van de eigen wagen, worden de reële vervoerskosten vastgesteld overeenkomstig artikel 13 van het koninklijk besluit van 18 januari 1965 houdende de algemene regeling inzake reiskosten. De reële vervoerskosten door het gebruik van de eigen fiets, worden vastgesteld overeenkomstig artikel 6 van het koninklijk besluit van 20 april 1999 houdende toekenning van een vergoeding voor het gebruik van de fiets aan de personeelsleden van sommige overheidsdiensten. Het totaal uitgekeerd jaarlijks bedrag ter vergoeding van het gebruik van openbaar vervoer, de eigen wagen of fiets mag maximaal 2000 maal de kilometervergoeding bedoeld in artikel 13 van het koninklijk besluit van 18 januari 1965 houdende algemene regeling inzake reiskosten bedragen.]¹

De instructies aan werkgevers² met betrekking tot het opstellen van de fiche 281, maken nergens melding van de terugbetaling van de kilometervergoedingen voor het privévervoer van de werknemer en voor rekening van de werkgever. Ze regelen enkel de vergoeding voor het woon -werkverkeer van de werknemer.

De vrijwilligers kunnen, net als werknemers, activiteiten uitvoeren. Het vrijwilligerswerk als vorm van activiteit is erkend door de fiscus. Naar analogie met de regeling voor werknemers inzake verplaatsingsvergoedingen (en ook mogelijk andere vergoedingen, zoals de vergoedingen voor dienstreizen naar het buitenland,...) dient ook voor het vrijwilligerswerk het principe te worden gehanteerd dat er *geen* fiscale fiche moet worden opgesteld voor de terugbetaling van de reële kilometervergoeding.

De controle kan immers steeds gebeuren via de boekhouding van de organisatie en via de concrete bewijsstukken, vermits het om een reële kostenvergoeding gaat.

2. Bepalingen uit de circulaire van 6 januari 2010

De circulaire Ci.RH.241/601.872 van 6 januari 2010 bepaalt “Sommige vergoedingen geven geen aanleiding tot belastingheffing, omdat zij de terugbetaling vertegenwoordigen van kosten die de verkrijgers maken in het kader van één of andere activiteit die als vrijetijdsbesteding kan worden beschouwd, zodat er geen sprake kan zijn van beroepsinkomsten. Het gaat bijvoorbeeld om de forfaitaire terugbetaling van de kosten voor verplaatsingen tussen de woonplaats en de plaats waar de vrijwilligersactiviteit wordt uitgevoerd; verblijfskosten (verfrissingen en maaltijden) evenals alle andere kosten waarvoor het wegens de aard en het geringe bedrag niet gebruikelijk is bewijsstukken voor te leggen.”

Er mag worden aangenomen dat de vergoedingen toegekend aan onbezoldigde vrijwilligers werkelijke kosten dekken en derhalve niet belastbaar zijn, wanneer zij per verkrijger niet meer bedragen dan 24,79 EUR (niet-geïndexeerd basisbedrag; **32,71 EUR** voor aanslagjaar 2013) **per dag** en 991,57 EUR (niet-geïndexeerd basisbedrag; **1.308,38 EUR** voor aanslagjaar 2013) **per jaar**.

Wanneer één van bovenstaande grenzen in een bepaald belastbaar tijdperk wordt overschreden, moeten alle inkomsten die voor hetzelfde belastbare tijdperk voortvloeien uit het vrijwilligerswerk, in principe integraal als belastbare inkomsten worden aangemerkt. In dat geval kunnen de vergoedingen alleen als niet belastbaar worden aangemerkt mits het dubbele bewijs wordt geleverd, namelijk dat :

- de vergoeding bestemd is tot het dekken van kosten die eigen zijn aan de club, federatie, vereniging, instelling of overheid;
- die vergoeding ook daadwerkelijk aan dergelijke kosten is besteed.

²FOD Financiën, Algemene Administratie van de fiscaliteit: “Bericht aan de werkgevers en aan de andere schuldenaars van aan bedrijfsvoorheffing onderworpen inkomsten. Fiche 281.10. Inkomsten 2012”.

http://fiscus.fgov.be/interfaofnl/werkgevers/fichesopgaven/2013/Bericht_281.10_2013.pdf

Hierbij wordt opgemerkt dat sinds 29 mei 2009, de forfaitaire terugbetaling van kosten tot beloop van de bovengenoemde dag- en maandgrenzen, gecombineerd mag worden met de terugbetaling van reële verplaatsingskosten tot maximaal 2.000 km per jaar per vrijwilliger (zie parlementaire vraag nr. 13779 van 23 juni 2009 gesteld door Volksvertegenwoordiger Stefaan VERCAMER, integraal verslag, Kamer; 52^{ste} zittingsperiode, Com. 601, blz. 6 en 7 en circulaire Ci.RH.241/509.803 - AOIF nr. 8/2003 van 13.11.2009).

De fiscus laat dus zelf toe om de reële kostenvergoedingen als niet belastbare vergoedingen te beschouwen, op voorwaarde dat die kosten kunnen worden bewezen, en mits het bijhouden van de bewijsstukken. Het antwoord dat we vanuit de HRV aldus van de FOD Financiën hebben ontvangen, vermeldt deze nuance niet, waardoor het lijkt alsof vrijwilligersorganisaties die krachtens de vrijwilligerswet het recht hebben te kiezen welk stelsel van kostenvergoeding ze toepassen, niet in regel zijn indien ze geen fiscale fiches opmaken.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers gaat er vanuit dat elke overheidsadministratie in eerste instantie dient uit te gaan van de goede trouw van elke vrijwilligersorganisatie, en er dus automatisch vanuit gaat dat elke reële kostenvergoeding voldoet aan de bovenstaande twee bijkomende voorwaarden, behalve als de fiscus kan bewijzen dat dit niet het geval is.

Vrijwilligersorganisaties stellen om deze redenen, in het kader van de vergoeding van de door de vrijwilliger gemaakte kosten, dan ook geen fiscale fiches op. Het is aan de organisatie om bij controle de nodige verantwoording(stukken) voor te leggen.

3. Het koninklijk besluit van 10 april 1992 Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992

Volgens artikel 57, 1° van het koninklijk besluit van 10 april 1992 Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992 worden volgende kosten slechts als beroepskosten aangenomen wanneer ze worden verantwoord door individuele fiches en samenvattende opgave die worden overgelegd in de vorm en binnen de termijn die de koning bepaalt.

Het gaat hier om:

1° commissies, makelaarslonen, handels- of andere restorno's, toevallige of niet-toevallige vacatiegelden of erelonen, gratificaties, vergoedingen of voordelen van alle aard die voor de verkrijgers al dan niet in België belastbare beroepsinkomsten zijn, behoudens de in artikel 30.

Vermits aan vrijwilligers uitbetaalde vergoedingen niet vallen onder “belastbare beroepsinkomsten”, zien we vanuit de Hoge Raad voor Vrijwilligers geen reden waarom er, afwijkend op de regeling die thans geldt, voor reële vrijwilligersvergoedingen een fiche 281.50 zou moeten worden opgemaakt.

Conclusie

Organisaties die vrijwilligers inschakelen, kunnen er voor kiezen om vrijwilligers te vergoeden voor hun in het kader van het vrijwilligerswerk gemaakte kosten. Organisaties zijn vertrouwd met de bepalingen ter zake in de vrijwilligerswet en het geldende systeem van de forfaitaire dan wel van de reële kostenvergoeding.

De reële kostenvergoeding vraagt extra nauwkeurigheid van de organisaties, vermits ze enkel bewezen kosten van de vrijwilliger mogen vergoeden. Het bewijs wordt geleverd via bewijsstukken als tickets, rekeningen, bonnen, of gestandaardiseerde vervoerskostenformulieren,... Het is aan de vrijwilliger om de bewijsstukken te overhandigen en aan de organisatie om deze te bewaren met het oog op een eventuele fiscale controle.

De interpretatie die thans door de FOD Financiën wordt gevolgd en gecommuniceerd aan de Hoge Raad voor Vrijwilligers, lijkt ons de klok terug te draaien omdat dit standpunt:

- vooreerst vertrekt vanuit een wantrouwen ten aanzien van vrijwilligersengagement;
- onnodige formaliteiten met zich brengt;
- aanleiding zal geven tot veel discussies en betwistingen, die niemand ten goede komen.

Daarom wensen wij aan de betrokken beleidsverantwoordelijken duidelijk te maken dat deze interpretatie nefast is voor het vrijwilligerswerk in België, en aldus niet wordt geaccepteerd door de Hoge Raad voor Vrijwilligers. De Raad is er immers stelling van overtuigd dat de fiscus voldoende andere mogelijkheden en

middelen ter beschikking heeft om de waarachtigheid van uitbetaalde vergoedingen voor in het vrijwilligerswerk gemaakte kosten te verifiëren.

Advies bekrachtigd tijdens de zitting van de Hoge Raad voor Vrijwilligers van 24 juni 2013.

Minister Geens heeft in een brief van 23 oktober 2013 en via een parlementaire vraag nr 522 van 18 juli 2013 (gesteld door Bercy Slegers) in grote lijnen ons standpunt gevolgd. Daarbij heeft de Minister bevestigd dat, wanneer een VZW overgaat tot de terugbetaling aan haar vrijwilligers van kosten die eigen zijn aan haar vrijwilligers daarvoor geen fiscale fiche 281.10 moet uitreiken.



De Minister van Financiën

Afz. : Wetstraat 12, 1000 Brussel

**FEDERALE OVERHEIDSDIENST SOCIALE
ZEKERHEID**
**Administratief Centrum Kruidtuin – Finance
Tower**
**T.a.v. mevrouw Eva Hambach, Voorzitster van
de Hoge Raad voor Vrijwilligers**
Kruidtuinlaan 50 bus 1
1000 BRUSSEL

uw bericht van
juli 2013

uw kenmerk

ons kenmerk
BFIN/FIS/HE/235885

bijlage(n)
1

**Advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers van 24 juni 2013 met betrekking tot het
verantwoorden van reële kosten in het vrijwilligerswerk via een fiscale fiche**

Geachte Mevrouw,

In antwoord op uw brief van juli 2013 waarmee u mij het voornoemde advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers ter kennis brengt, kan ik u meedelen dat ik terzake in mijn antwoord op de parlementaire vraag nr. 522 van 18 juli 2013, gesteld door mevrouw Bercy Slegers, Volksvertegenwoordiger, het standpunt heb ingenomen dat een VZW die overgaat tot de terugbetaling aan haar vrijwilligers van kosten die eigen zijn aan de organisatie, daarvoor geen fiche 281.10 moet uitreiken. Het volstaat dan dat de VZW een nominatieve lijst met vermelding van de terugbetaalde bedragen per verkrijger en gestaafd met bewijsstukken aan de administratie kan voorleggen.

Hoogachtend,



Koehn GEENS

Voor meer informatie over uw dossier kunt u terecht bij:

Hilde Van Der Biest
Personenbelasting
Tel: 0257/688 56
E-mail: hilde.vanderbiest@minfin.fed.be

DO 2012201313889

**Question n° 522 de madame la députée Bercy Slegers
du 18 juillet 2013 (N.) au ministre des Finances,
chargé de la Fonction publique:**

*L'indemnité de défraiement des volontaires au sein d'une
asbl. - Mention sur la fiche fiscale.*

Conformément à la circulaire n° Ci. RH. 241/509.803 du 5 mars 1999 et à ses addendas, un volontaire peut recevoir une indemnité de défraiement forfaitaire de maximum 32,71 euros par jour et de 1.308,38 euros par an (ces montants étant valables pour l'année 2013). Cette indemnité peut être complétée par une indemnité de déplacement pour un kilométrage annuel maximum de 2.000 km. Si un volontaire reçoit une telle indemnité de défraiement forfaitaire, une fiche fiscale ne doit pas être établie à condition que toutes les conditions soient remplies.

Une autre option est toutefois envisageable, à savoir celle consistant à ne pas utiliser le système forfaitaire susmentionné et à rembourser au volontaire ses frais réels sur la base de justificatifs. Dans l'hypothèse où un volontaire reçoit une indemnité de défraiement des frais réels sur la base de justificatifs, cette indemnité n'est pas imposable si la double preuve est apportée que:

- l'indemnité est destinée à couvrir les frais inhérents à l'association;
- l'indemnité a été réellement utilisée aux fins de couvrir ces frais.

Il ressort de la réponse du vice-premier ministre et ministre des Finances et du Développement durable, chargé de la Fonction publique à une question parlementaire écrite de Stefaan Vercamer du 12 juillet 2012 qu'une fiche fiscale ne doit pas être établie aux fins du remboursement de frais de déplacement pour un kilométrage annuel maximum de 2000 km ni aux fins du versement d'indemnités forfaitaires couvrant d'autres frais dont les plafonnements journalier et annuel ne sont pas dépassés.

DO 2012201313889

**Vraag nr. 522 van mevrouw de volksvertegenwoordiger
Bercy Slegers van 18 juli 2013 (N.) aan de
minister van Financiën, belast met
Ambtenarenzaken:**

*De reële onkostenvergoeding van vrijwilligers in een vzw. -
Vermelding op fiscale fiche.*

Krachtens de circulaire nr. Ci. RH. 241/509.803 van 5 maart 1999 en de addenda daaraan kan een vrijwilliger een forfaitaire onkostenvergoeding ontvangen van maximum 32,71 euro per dag en 1.308,38 euro per jaar (bedragen geldig voor 2013). Deze vergoeding kan aangevuld worden met een verplaatsingsvergoeding van maximum 2.000 km per jaar. Indien een vrijwilliger een dergelijke forfaitaire onkostenvergoeding ontvangt, dan moet er, mits aan alle voorwaarden is voldaan, geen fiscale fiche opge maakt worden.

Er kan evenwel ook geopteerd worden om niet met het bovenvermelde forfaitaire systeem te werken maar de reële onkosten aan de vrijwilliger terug te betalen op basis van bewijsstukken. Ontvangt een vrijwilliger een reële onkostenvergoeding op basis van bewijsstukken, dan is deze vergoeding niet belastbaar mits het dubbele bewijs wordt geleverd:

- de vergoeding is bestemd tot het dekken van kosten die eigen zijn aan de vereniging;
- de vergoeding is ook daadwerkelijk aan dergelijke kosten besteed.

Uit het antwoord op een parlementaire vraag van 12 juli 2012 van Stefaan Vercamer aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Duurzame Ontwikkeling, belast met Ambtenarenzaken blijkt dat er geen fiscale fiche moet opgemaakt worden voor de terugbetaling van verplaatsingskosten voor maximaal 2.000 km per jaar en de forfaitaire vergoedingen voor de terugbetaling van andere kosten waarvan de dag- en jaargrens niet wordt overschreden.

Il peut être inféré de ce qui précède qu'en dépit du remboursement des frais réels dont la double preuve peut être apportée et en dépit du fait que ces frais réels remboursés ne sont pas considérés comme des revenus imposables, une fiche fiscale doit être établie pour ces frais généraux. Le fisc considère qu'à cette fin, une fiche fiscale 281.10 doit être établie avec la mention "OUI-normes sérieuses" ou "OUI-justificatifs" au cadre 25, b) (exercice 2013). Le montant de l'indemnité ne doit pas être mentionné sur la fiche fiscale, hormis s'il s'agit d'un remboursement de frais généraux non conforme à des normes sérieuses. Cette obligation fiscale contraint les ASBL qui accordent une indemnité de défraiement à leurs volontaires sur la base de frais réels prouvés à remplir une formalité administrative supplémentaire.

Le fisc se base sur les obligations qui valent pour les travailleurs salariés. Dans le cas des volontaires, il n'y a pas de relation travailleur-employeur et c'est donc erronément qu'il est fait référence au cadre 25, b) "frais propres à l'employeur".

1. Peut-il être question de "frais propres à l'employeur" quand il s'agit de volontaires?

2. L'emploi d'une fiche 281.10 peut-elle être imposée aux ASBL aux fins du remboursement des frais réels à leurs volontaires compte tenu du fait qu'une fiche 281.10 doit être employée pour "les employeurs et autres débiteurs de revenus soumis au précompte professionnel"?

3. Si vous parvenez raisonnablement à la conclusion que la réponse aux questions précédentes est "non" parce qu'il s'agit de volontaires et non de travailleurs salariés, suffit-il, comme dans le cas de l'indemnité de défraiement forfaitaire, que les ASBL tiennent à jour une liste nominative avec la mention et la preuve des frais généraux remboursés par volontaire?

Réponse du ministre des Finances, chargé de la Fonction publique du 05 septembre 2013, à la question n° 522 de madame la députée Bercy Slegers du 18 juillet 2013 (N.):

1. La notion "frais propres à l'employeur" n'est pas d'application aux bénévoles dont les frais réellement supportés sont remboursés alors qu'ils incombent à l'organisation.

2. Non, c'est usage ne peut pas être exigé.

3. En effet, il suffit que l'ASBL soumette, sur demande de l'administration fiscale, une liste nominative mentionnant les montants remboursés par bénéficiaire ainsi que les pièces justificatives y relatives.

Hieruit kan worden afgeleid dat niettegenstaande de terugbetaling van werkelijk gemaakte onkosten waarvan het dubbele bewijs kan geleverd worden niet als belastbare inkomsten worden aangemerkt, voor deze onkosten toch een fiscale fiche moet worden opgemaakt. De fiscus stelt dat hiervoor een fiscale fiche 281.10 opgemaakt moet worden met de vermelding "ja-ernstige normen" of "ja-bewijsstukken" in vak 25, b) (AJ 2013). Het bedrag van de vergoeding moet niet op de fiscale fiche vermeld worden, behalve indien het gaat over een terugbetaling van onkosten niet overeenkomstig ernstige normen. Door deze fiscale verplichting hebben vzw's die hun vrijwilligers een reële onkostenvergoeding op basis van bewezen onkosten toekennen een bijkomende administratieve formaliteit te vervullen.

De fiscus baseert zich hiervoor op de verplichtingen die gelden voor werknemers. In het geval van vrijwilligers is er geen werknemer-werkgever relatie en wordt onterecht verwezen naar vak 25, b) "eigen kosten van de werkgever".

1. Kan er sprake zijn van "eigen kosten van de werkgever" wanneer het gaat over vrijwilligers?

2. Kan het gebruik van een fiche 281.10 opgelegd worden aan vzw's voor de terugbetaling van werkelijke gemaakte onkosten aan hun vrijwilligers, rekening houdend met het feit dat een fiche 281.10 moet gebruikt worden voor "werkgevers en andere schuldenaars van aan de bedrijfsvoorheffing onderworpen inkomsten"?

3. Indien u redelijkerwijs tot de conclusie komt dat het antwoord op de voorgaande vragen "neen" is omdat het gaat over vrijwilligers en niet over werknemers, volstaat het dan, net zoals in het geval van de forfaitaire onkostenvergoeding, dat vzw's een nominatieve lijst bijhouden met de vermelding en het bewijs van de terugbetaalde onkosten per vrijwilliger?

Antwoord van de minister van Financiën, belast met Ambtenarenzaken van 05 september 2013, op de vraag nr. 522 van mevrouw de volksvertegenwoordiger Bercy Slegers van 18 juli 2013 (N.):

1. De notie "eigen kosten van de werkgever" is niet van toepassing op vrijwilligers aan wie werkelijk gedane kosten worden terugbetaald die eigen zijn aan de organisatie.

2. Neen, dit gebruik kan niet worden opgelegd.

3. Inderdaad, het volstaat dat de vzw's, op vraag van de belastingadministratie, een nominatieve lijst met vermelding van de terugbetaalde bedragen per verkrijger evenals de bewijsstukken ter zake voorleggen.

L'attention est cependant attirée sur le fait que si les sommes payées ne sont pas destinées à couvrir des frais propres à l'organisation ou si les documents probants ne démontrent pas que ces sommes ont réellement été consacrées à de telles dépenses, elles peuvent être considérées comme une rémunération déguisée imposable pour laquelle une fiche 281.10 doit être établie.

Mon administration explicitera dans le sens qui précède la circulaire n° Ci.RH.241/509.803 du 5 mars 1999 et les addenda y relatifs concernant le régime fiscal des indemnités octroyées aux bénévoles.

DO 2012201313890

Question n° 523 de madame la députée Bercy Slegers du 18 juillet 2013 (N.) au ministre des Finances, chargé de la Fonction publique:

Bénéficiaire effectif d'ASBL.

Dans le cadre de la loi du 11 janvier 1993 relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme, les ASBL sont elles aussi tenues d'adresser une déclaration des bénéficiaires effectifs à leur banque et à leur comptable, notamment.

Les ASBL ne comprennent pas toujours très bien ce que recouvre la notion de "bénéficiaire effectif". L'article 1^{er} de la loi du 27 juin 1921 sur les associations sans but lucratif, les associations internationales sans but lucratif et les fondations, telle que modifiée par la loi du 2 mai 2002, prévoit en effet que l'ASBL ne peut "procurer à ses membres un gain matériel".

L'article 2, 1^{er} alinéa, 9°, de la loi du 27 juin 1921 prévoit que les statuts d'une ASBL doivent mentionner "la destination du patrimoine de l'association en cas de dissolution, lequel doit être affecté à une fin désintéressée".

Il ressort des articles visés de la loi du 27 juin 1921 que des personnes physiques ne peuvent en aucun cas être les bénéficiaires effectifs d'une ASBL.

De aandacht wordt er echter op gevestigd dat, indien de betaalde bedragen niet bestemd zijn tot het dekken van eigen kosten van de organisatie of het bewijs ontbreekt dat zij daadwerkelijk aan dergelijke kosten zijn besteed, zij als een vermoede belastbare bezoldiging kunnen worden aangemerkt, waarvoor wel een fiche 281.10 moet worden uitgereikt.

Mijn administratie zal de circulaire nr. Ci.RH.241/509.803 van 5 maart 1999 en de addenda daaraan die betrekking hebben op het belastingstelsel van de vergoedingen voor vrijwilligers in voorafgaande zin nader toelichten.

DO 2012201313890

Vraag nr. 523 van mevrouw de volksvertegenwoordiger Bercy Slegers van 18 juli 2013 (N.) aan de minister van Financiën, belast met Ambtenarenzaken:

De uiteindelijke begunstigde van vzw's.

In het kader van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme moeten ook vzw's een verklaring van de uiteindelijk begunstigde bezorgen aan onder andere hun bank en hun boekhouder.

De term "uiteindelijk begunstigde" is niet altijd duidelijk voor een vzw. Artikel 1 van de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen, zoals gewijzigd door de wet van 2 mei 2002, bepaalt immers dat de vzw "geen stoffelijk voordeel aan haar leden mag verschaffen".

Artikel 2, 1^e lid, 9°, van de wet van 27 juni 1921 bepaalt dat in de statuten van een vzw moet vermeld worden: "de bestemming van het vermogen van de vereniging ingeval zij wordt ontbonden, welk vermogen tot een belangeloze doelstelling moet worden aangewend".

Uit bovenvermelde artikels van de wet van 27 juni 1921 blijkt dat in geen enkel geval natuurlijke personen de uiteindelijk begunstigde van een vzw kunnen zijn.

1.3 Personen met een handicap

Avis du Conseil Supérieur des Volontaires (CSV) du 20 août 2013 concernant les articles 41. 56. 57 et 58 de l'avant-projet de décret 2013/186 de la Commission Communautaire Française relatif à l'inclusion de la personne handicapée

Le Conseil Supérieur des Volontaires approuve les objectifs de l'avant-projet de faciliter et promouvoir le volontariat des personnes handicapées.

Le Conseil Supérieur des Volontaires formule cependant les observations suivantes :

- Selon l'article 3,1 de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires, l'activité de volontariat est exercée au profit d'une ou plusieurs personnes autres que celle qui exerce l'activité, d'un groupe ou d'une organisation ou encore de la collectivité dans son ensemble.

Certaines missions du service de participation par des activités collectives (PACT), énumérées à l'article 56 de l'avant-projet, s'écartent de cette définition et laissent à penser que les activités sont avant tout des actions d'intégration des personnes handicapées par leur participation à des activités.

Les formulations « Au départ des projets individuels d'une personne handicapée », « valoriser la personne handicapée par sa participation à ces activités » et « permettre à la personne handicapée d'accroître et de valoriser ses compétences » ne reflètent pas que le volontariat est le résultat d'un engagement tourné vers autrui (même s'il est, on l'espère, valorisant).

- L'article 3 de la loi relative aux droits des volontaires ne qualifie pas les organisations de « volontaires » mais ce qui est mis en avant, c'est le volontariat, c'est-à-dire l'activité déployée. Une organisation peut donc déployer des activités de volontariat et d'autres qui ne le sont pas, le critère étant la nature de l'activité réalisée. Affirmer que toutes les activités du PACT relèvent de la loi du 3 juillet 2005 n'est donc pas opportun, même si des personnes handicapées pourraient effectivement réaliser du volontariat au sein du PACT.

Le Conseil Supérieur des Volontaires se rallie aux commentaires formulés par la Plateforme Francophone du Volontariat concernant les autres articles de l'avant-projet de décret.

1.4 Moederschapsrust en vrijwilligerswerk

Advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) voor de parlementsleden, leden van het Adviescomité voor maatschappelijke emancipatie

Onderwerp: **Moederschapsrust en vrijwilligerswerk** (Doc 53 0294/001 en Doc 53 2536/001)

Datum: 13/11/2013

- Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 115 van de wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, teneinde tijdens het moederschapsverlof de uitoefening van bepaalde activiteiten toe te staan (Doc 53 0294/001)

<http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/53/0294/53K0294001.pdf>

- Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, teneinde tijdens het moederschapsverlof de uitoefening van

bepaalde activiteiten toe te staan (Doc 53 2536/001)

<http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/53/2536/53K2536001.pdf>

De auteurs stellen voor om, op basis van die wetsvoorstellen, vrouwen in moederschapsrust de mogelijkheid te bieden vrijwilligerswerk te verrichten. De Hoge Raad voor vrijwilligers (HRV) werd gevraagd op 26 juni 2013 deel te nemen aan een hoorzitting om een advies te formuleren voor het Adviescomité voor maatschappelijke emancipatie.

Tijdens deze raadpleging heeft de HRV een tijdelijk advies verstrekt. Een definitief advies moet worden verstrekt.

Context

1e element

De arbeidswetgeving is van toepassing op de meeste vrijwilligers zodra er sprake is van een relatie van ondergeschiktheid. Dit betekent dat de wet van 1971, met inbegrip van de bepalingen inzake moederschapsrust, volledig van toepassing is op het vrijwilligerswerk.

2e element

Er dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de vergoeding die men tijdens de moederschapsrust krijgt (art. 115 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994) en het verbod om tijdens de moederschapsrust arbeid te verrichten (art. 39 van de wet van 1971 over het arbeidsrecht).

3e element

Voor werknemers bestaat de moederschapsrust uit twee delen: 10 weken verplichte en 5 weken facultatieve rust (4 weken extra bij de geboorte van een meerling). Tijdens de 10 verplichte weken is werken verboden. Die 10 weken moeten van start gaan één week voor de voorziene geboorte van het kind. De 5 facultatieve weken mogen gespreid worden vóór en na de geboorte.

Zelfstandigen krijgen 8 weken moederschapsrust, waarvan 3 verplichte en 5 facultatieve weken rust (een week meer bij de geboorte van een meerling).

Standpunten

=> De Raad wijst in de eerste plaats op het fundamentele recht op moederschapsrust, zoals bepaald bij de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994.

=> De wetsvoorstellen bevatten zowel vrijwilligerswerk als politieke mandaten, terwijl dit twee zeer verschillende activiteiten zijn.

=> Vrijwilligerswerk is een uiting van de vrijheid van vereniging. We herinneren eraan dat het recht van vereniging een fundamenteel recht is dat is ingeschreven in de Grondwet. Zou een vrouw die net bevallen is, dit recht niet mogen genieten zoals alle andere Belgen?

“De Belgen hebben het recht van vereniging; dit recht kan niet aan enige preventieve maatregel worden onderworpen.”

— Artikel 27 van de Grondwet, herhaald in de wet van 24 mei 1921

Wanneer men een vrouw dit recht wil ontzeggen, moet men dit kunnen verantwoorden. Noch bij de wet van 1971, noch bij die van 1994, heeft de wetgever de bedoeling gehad vrouwen te verhinderen een vrijetijdsbesteding uit te oefenen of hun het recht van vereniging te ontzeggen.

=> De moederschapsrust voor zelfstandigen duurt slechts 8 weken, terwijl die van werknemers 15 weken duurt. Zo creëert men discriminatie tussen beiden in termen van de mogelijkheid om als vrijwilliger op te treden.

=> In het kader van het welzijn van de moeder kan men de betrokkene haar vrijwilligerswerk laten voortzetten of een vrijwillige activiteit laten aanvatten zodat zij haar sociaal leven van voor de zwangerschap kan voortzetten. Bovendien hebben tal van studies aangetoond (en ook de wetgever zit op die lijn) dat vrijwilligerswerk bijdraagt tot de persoonlijke ontwikkeling.

=> Vrijwilligerswerk tijdens de moederschapsrust zou een verlies van vervangingsinkomen met zich brengen. Dit zou indirect leiden tot een beperking van het recht van vereniging.

=> Vrouwen en moeders toelaten hun activiteiten voort te zetten draagt bij tot het verdelen van de taken bij koppels, en tot een grotere gelijkheid tussen mannen en vrouwen.

=> Zwangerschap en bevalling zijn op zich geen ziektes, ook al kunnen ze in bepaalde gevallen gepaard gaan met complicaties. Daarom zou het niet logisch zijn de goedkeuring van een adviserend geneesheer te eisen. Vrijwilligerswerk moet een keuze blijven van het individu.

Besluit

In de wet van 2005 wordt vrijwilligerswerk beschouwd als een manier om sociaal contact te bewaren, en als een recht. Vrijwilligerswerk is gebaseerd op de keuzevrijheid van de persoon, die deze activiteit naar believen kan invullen.

Het is niet de bedoeling dat vrouwen in moederschapsrust verplicht zouden worden als vrijwilliger aan de slag te gaan, maar wel dat ze mogelijkheid krijgen om hun vrijwilligerswerk voort te zetten of een vrijwillige activiteit aan te vatten indien zij dit wensen.

Moeders in moederschapsrust behouden het recht om zich te verenigen en vrijwilligerswerk te verrichten. Bovendien hebben zij vaker nood aan sociaal contact.

Een aanpassing van de gecoördineerde wet van 1994 lijkt dan ook noodzakelijk: alle vrouwen die dit wensen, moeten de kans krijgen vrijwilligerswerk te verrichten, ook tijdens hun moederschapsrust.

2. Brieven en reacties van de HRV

De Hoge Raad voor Vrijwilligers heeft tijdens dit werkjaar ook verschillende malen gereageerd op bepaalde anomalieën in de wetgeving of aangedrongen op bijkomende middelen voor het uitvoeren van studies over het vrijwilligerswerk in ons land:

1° de vraag tot formele ondersteuning van statistisch onderzoek vrijwilligerswerk in België ;

2° het onderscheid fietsvergoeding vrijwilligers en werknemers uit de private sector.



Verzender
Administratief Centrum Kruidtuin - Finance Tower
Kruidtuinlaan 50 bus 1, 1000 Brussel

Hoge Raad voor Vrijwilligers

Aan Mevrouw Lydia Merckx

WTC III - Bureau 25.16

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons :
Datum : *Februari 2013*
Bijlage(n) :

Simon Bolivarlaan 30 –

1000 Brussel

Betreft : *Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) – vraag tot formele ondersteuning van statistisch onderzoek vrijwilligerswerk in België*

Geachte Mevrouw Merckx,

Laat me kort de Hoge Raad voor Vrijwilligers voorstellen. De Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) is een federaal adviesorgaan dat in 2002 werd opgericht en is samengesteld uit vertegenwoordigers van het brede vrijwilligersveld in de drie Gemeenschappen. De HRV heeft onder meer tot taak de evoluties inzake vrijwilligerswerk op te volgen: daarom zijn we al enkele jaren vragende partij voor de uitvoering van een kwantitatieve en kwalitatieve studie over het vrijwilligerswerk in België.

Tijdens het Europees Jaar Vrijwilligerswerk (EYV2011) bleek dat de vraag naar en de registratie van degelijke data over vrijwilligerswerk in zowat alle EU-landen problematisch is. Daarom heeft de Europese netwerkorganisatie CEV (www.cev.be) een initiatief genomen om de meting van het vrijwilligerswerk ook op de Europese politieke agenda te zetten. Verschillende EU-instellingen benadrukken thans het belang van de meting van het vrijwilligerswerk.

Ondertussen zijn al een aantal landen zoals Hongarije en Polen gestart met de meting van het vrijwilligerswerk, terwijl onder andere Italië zich voorbereidt op de invoering van dit meetinstrument.

Zoals u kunt lezen in de bijlage bij deze brief, heeft de HRV zich tijdens zijn plenaire vergadering van december 2012 duidelijk uitgesproken voor de integratie van de zogenaamde ILO manual in de statistieken van ons land.

In het kader van een bijeenkomst op dinsdag 5 februari 2013, georganiseerd door het Europees netwerk CEV, slaagden we erin de verschillende belanghebbende partners bijeen te brengen, met name:

- de Hoge Raad voor Vrijwilligers;
- de vertegenwoordigers van de verschillende Gemeenschappen (coördinatieorganen EYV2011);
- de vertegenwoordigers van de steunpuntstructuren vrijwilligerswerk;

- de medewerkers van de DG Beleidsondersteuning het de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, de FOD Economie (dienst statistiek) en van de Vlaamse studiedienst.

De concluderende fase van deze vergadering, die overigens erg vlot en constructief verliep, werd bijgewoond door een vertegenwoordiger van de Koning Boudewijnstichting. Deze stichting vertoonde een bijzondere interesse en bereidheid om de samenwerking tussen de verschillende belanghebbenden te faciliteren en te ondersteunen.

Zowel op het vlak van de bereidwilligheid om met dit project te starten alsook op het vlak van de financiering zijn er momenteel geen onoverkomelijke obstakels die de realisatie van het statistisch onderzoek in de weg staan. Daarom zijn we vanuit de Hoge Raad voor Vrijwilligers zo vrij om ook de formele ondersteuning van uw diensten te vragen, dit wat betreft de aspecten van de voorbereiding, de uitvoering als de opvolging van het samenwerkingsverband.

Vanzelfsprekend zijn we steeds bereid om hierover bijkomende informatie te verstrekken. Vanuit de Hoge Raad voor Vrijwilligers zijn we er alvast van overtuigd dat deze samenwerking bijzonder zinvol en nuttig zal zijn, zowel voor wat het vrijwilligerswerk in België betreft, als voor de voorbeeldfunctie die ons land kan vervullen binnen de Europese fora (mogelijkheid tot aansluiting bij een EU-pilootproject) alsook ten aanzien van de Europese statistische dienst Eurostat.

Hopende dat we een positief antwoord van uw diensten mogen ontvangen, tekenen we, met vriendelijke groeten,

De Voorzitster van de HRV,

De Secretaris,

Eva HAMBACH

C. DEKEYSER

Verzender
Administratief Centrum Kruidtuin - Finance Tower
Kruidtuinlaan 50 bus 1, 1000 Brussel

Aan de Heer Hendrik BOGAERT

Hoge Raad voor Vrijwilligers

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons :
Datum : Oktober 2013
Bijlage(n) :

Staatssecretaris voor Ambtenarenzaken en
Modernisering van de Openbare Diensten,
toegevoegd aan de Minister van Financiën en
Duurzame Ontwikkeling, belast met
Ambtenarenzaken

Koningsstraat 180
1000 Brussel

Betreft : Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) – onderscheid fietsvergoeding vrijwilligers en werknemers uit de private sector

Geachte Staatssecretaris,

Graag hadden wij U de volgende problematiek voorgelegd.

Als federaal adviesorgaan heeft de Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) een recentelijk schrijven gestuurd naar de Federale Overheidsdienst Financiën (Centrale diensten Personenbelasting) met betrekking tot de maximale fietsvergoeding die vrijwilligers mogen ontvangen.

Uit het antwoord van deze administratie blijkt dat, in tegenstelling tot de fietsvergoeding voor werknemers uit de private sector (de eventuele aanpassing van deze fietsvergoeding wordt jaarlijks opgenomen in het document "Bericht in verband met de automatische indexeringszake inkomstenbelastingen" van de FOD Financiën, Administratie van Fiscale Zaken), het bedrag van de vrijwilligers niet is aangepast aan de levensduurte via de index.

De reden hiervoor is dat artikel 10 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers voor de fietsvergoeding uitdrukkelijk verwijst naar artikel 6 van het koninklijk besluit van 20 april 1999 houdende toekenning van een vergoeding voor het gebruik van de fiets aan de personeelsleden van sommige overheidsdiensten. Op dit ogenblik bedraagt het maximaal bedrag van de fietsvergoeding voor werknemers uit de private sector 0,22 EUR.

Vanaf 1 januari 2010 is voor de personeelsleden van het federaal administratief openbaar ambt het koninklijk besluit van 13 juni 2010 houdende toekenning van een vergoeding voor het gebruik van de fiets aan de personeelsleden van het federaal administratief openbaar ambt van toepassing. In artikel 3 van dit koninklijk besluit van 13 juni 2010

wordt de vergoeding op 0,20 EUR vastgesteld voor de federale ambtenaren. Daardoor mag het bedrag dat aan de vrijwilliger voor de reële vervoerskosten voor het gebruik van de fiets voor dienstverplaatsingen wordt toegekend, maximaal 0,20 EUR per afgelegde kilometer bedragen.

Een dergelijk onderscheid die een verschillend maximumbedrag per kilometer als fietsvergoeding voorziet naargelang het gaat om een vrijwilliger of een werknemer uit de private sector is voor ons onaanvaardbaar. Daarom dringen wij aan op een wijziging van de bestaande wetgeving zodat deze discriminatie ongedaan wordt gemaakt.

Mocht U verdere informatie wensen, dan staan wij steeds tot uw beschikking voor bijkomende inlichtingen of verduidelijkingen.

Met de meeste hoogachting.

De Voorzitster van de HRV,

De Secretaris,

Eva HAMBACH

C.DEKEYSER



Service public fédéral
Personnel et Organisation

Service public fédéral (SPF) Sécurité sociale
Conseil Supérieur des Volontaires
Eva HAMBACH
Présidente
Centre Administratif Botanique
Finance Tower
Boulevard du Jardin Botanique 50, boîte 1
1000 Bruxelles

Pour toute information :
Maryse CHABEAU
Direction générale RHC
T 02/790.59.24
F 02/790.53.99
Maryse.Chabeau@p-o.belgium.be

Notre référence

Votre référence

Bruxelles, le

04 DEC. 2013

P&O/RHC/AVBM/9021/66684/IND 1763-
EL

495441- Octobre 2013

OBJET: Conseil Supérieur des Volontaires - distinction indemnité vélo pour volontaires et indemnité vélo pour travailleurs du secteur privé

Madame,

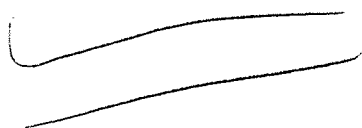
Votre courrier en date du 29 octobre 2013 a retenu toute mon attention. Néanmoins même si je puis aisément comprendre votre interrogation par rapport à la situation décrite, il ne m'appartient pas de prendre les dispositions nécessaires en la matière pour atteindre l'objectif que vous poursuivez.

A la lecture des textes réglementaires qui se rapportent à cette problématique, je souhaiterai faire deux remarques :

- S'il apparaît clairement que l'article 10 de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires prévoit pour le volontaire de bénéficier du remboursement de frais réels de déplacement à concurrence d'un maximum de 2000 kilomètres et que sont compris dans ces frais les frais de déplacement en vélo, la référence à l'article 6 de l'arrêté royal du 20 avril 1999 accordant une indemnité pour l'utilisation de la bicyclette aux membres du personnel de certains services publics paraît plus délicate. En effet, l'article 2 de cet arrêté royal du 20 avril 1999 détermine le champ d'application de cet arrêté et le Conseil n'y est pas explicitement répertorié.

- Par ailleurs, toute volonté d'adapter ou de lier cette indemnité vélo à l'indice-pivot suppose que l'autorité initiatrice de la disposition légale adapte son texte en suivant la procédure adéquate.

Je vous prie d'agréer, Madame, l'expression de mes salutations distinguées.



Hendrik Bogaert,
Secrétaire d'Etat à la Fonction publique et à la Modernisation des Services publics

3. Realisaties, in samenwerking met andere partners

Naast het uitbrengen van adviezen heeft de Raad ook de aanzet gegeven tot het opstarten van een debat over de mogelijke vormen van discriminatie van vrijwilligers tijdens het uitoefenen van hun activiteiten.

Verschillende leden van de HRV hebben ons meermaals gewezen op het feit dat vrijwilligers vaak zonder enige reden worden afgewezen wanneer ze op zoek zijn naar geschikt vrijwilligerswerk. Ook zouden zij soms zonder veel uitleg hun activiteiten niet meer mogen uitvoeren, dit na vele jaren trouwe dienst.

Reeds in 2012 en dit onder meer naar aanleiding van het Europees Jaar van het actief ouder worden en de solidariteit tussen de generaties, heeft de Raad een motie goedgekeurd en verspreid in de drie landstalen om elke discriminatie te veroordelen. In dit document wijst de HRV erop dat het vrijwilligerswerk toegankelijk moet zijn voor iedereen, zonder discriminatie van welke aard dan ook. Elke eventuele verschillende behandeling moet gebaseerd zijn op objectieve elementen, en dit in overeenstemming met het beoogd legitiem doel.

Deze problematiek werd ook aangekaart bij het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding (CGKR). Deze instelling heeft reeds een lange traditie bij het bestrijden van eventuele discriminaties en ongelijke behandeling van bepaalde bevolkingsgroepen. Op de algemene vergadering in juni 2013 heeft dit Centrum ons de principes en de werkwijze van hun organisatie uitvoerig toegelicht. In de nabije toekomst zal het CGKR een advies uitbrengen over eventuele discriminaties met betrekking tot het vrijwilligerswerk: daarvoor zal zij een beroep doen op de Raad om casussen en praktijkgevallen door te geven, alsook om na te gaan hoe er in die situaties het best wordt gereageerd. Het CGKR zal ons alvast verder op de hoogte houden.

Onder impuls van onder andere de HRV zal er voor het eerst in ons land in 2014 een grootschalige meting gebeuren, waardoor we over objectieve cijfers zullen beschikken over het vrijwilligerswerk in België. Deze meting komt er door een intense samenwerking met de Koning Boudewijnstichting en de Federale Overheidsdienst Economie. Al deze partners hebben samen bij de verschillende overheidsinstanties sterk aangedrongen op een dergelijke enquête omdat ons land nauwelijks over betrouwbaar en cijfermateriaal beschikt die ons een accuraat beeld zou kunnen geven van het aantal uren vrijwilligerswerk, het type vrijwilliger,.....

De enquêteurs van de FOD Economie zullen aan de hand van een bestaand metingsinstrument de concrete bevraging bij een representatieve doelgroep uitvoeren. De resultaten worden in de loop van 2015 verwerkt en op een wetenschappelijke wijze geanalyseerd. Dit moet ons in staat stellen om, op basis van de verzamelde data, voorstellen te formuleren die het vrijwilligerswerk in ons land kunnen bevorderen en het de vrijwilliger mogelijk maakt om zich verder te ontplooien, dit in de meest optimale omstandigheden en zonder al te veel administratieve belemmeringen.

4. Algemene vergaderingen

In 2013 kwam de Hoge Raad vier keer samen.

4.1. Eerste algemene vergadering (januari 2013)

- **Opvolging van de verschillende adviezen, gevraagd door Minister Onkelinx**

Het secretariaat heeft twee adviezen - per brief en elektronisch - over de ontwerpen van koninklijk besluit (in verband met vrijwilligers tewerkgesteld bij een erkende ambulanciersdienst van de dringende medische hulp/ arbeidsongeschikte ambtenaren die vrijwilligerswerk willen doen) naar de Minister van Sociale Zaken verstuurd.

Het definitieve advies van de HRV op de vraag van de sportsector om het jaarlijkse maximumplafond voor de vrijwilligersvergoeding te verhogen is nog niet opgesteld: de vertegenwoordigers uit de Raad van deze sector zullen, samen met de voorzitter, een tekst opstellen en dit aan de Minister bezorgen.

Het is jammer dat, ondanks verschillende uitnodigingen om één van de algemene vergaderingen van de Raad bij te wonen, de verantwoordelijke voor het vrijwilligerswerk in het kabinet van Minister Onkelinx, Mevrouw Julie-May Bricmont, hierop nauwelijks of soms zelfs niet antwoordt.

De studie over het vrijwilligerswerk in België, zoals meermaals door ons gevraagd, zou dan toch in een stroomversnelling komen (cf. de Heer Koen Vleminckx, van de DG Beleidsondersteuning van de FOD Sociale Zekerheid). Daarover kunnen we het volgende melden:

- de Heer Vleminckx zal deelnemen aan een seminarie van het CEV op 5 februari omtrent de mogelijke implementatie van het EVMP-project;
- zijn dienst zal een nota over dit onderwerp finaliseren;
- misschien is er ook nog financiële ruimte voor een beperkt project rond de sociaal-economische positie van de vrijwilligers: daarvoor moet echter nog een goedkeuring van de onderzoeksagenda 2013 worden verkregen.

Het Bureau zal dit verder opvolgen en de leden op de hoogte houden.

- **het Budget van de HRV voor 2013**

De laatste jaren heeft de Raad zijn budget, vastgesteld op 14.000 EUR per jaar, nooit overschreden. Daarom stelt het Bureau, samen met het secretariaat, voor om een voorstel van begroting in te dienen bij de Minister van Sociale Zaken, Mevrouw Onkelinx. Dit voorstel moet ervoor zorgen dat:

- we externe deskundigen kunnen uitnodigen op onze algemene vergaderingen en hun een kleine vergoeding kunnen geven;

- ook leden van de HRV/leden van het secretariaat de mogelijkheid krijgen om deel te nemen aan (in)nationale conferenties;
- we eventueel persconferenties kunnen organiseren.

De leden kunnen zich achter dit voorstel scharen mits enkele aanpassingen:

- het voorzien van een uitgavenpost voor eventuele vertalingen van de verslagen/andere nuttige documenten van de op te richten werkgroepen;
- we een afzonderlijke uitgavenpost creëren voor de internationale dag van de vrijwilliger op 5 december;
- een apart budget voor een studie: is niet opportuun om dit in het voorliggende budget te vermelden, gezien de beperkte middelen. Wel kan er een uitgavenpost worden voorzien om enkele publicaties aan te schaffen of een nieuwjaarsreceptie te voorzien.

Het secretariaat zal het aangepast voorstel van budget voor 2013, samen met een begeleidende brief, overmaken aan de bevoegde Minister. Op een volgende vergadering zullen we ook nagaan wat we mogelijks kunnen organiseren op 5 december, de internationale dag van de vrijwilliger.

- **Discriminatie bij de vrijwilligers: korte toelichting door een vertegenwoordiger van het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding**

Zoals de vorige keer gemeld op de algemene vergadering, heeft de secretaris enige tijd geleden een besloten conferentie gevolgd in het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding. Daarbij kwam het vrijwilligerswerk en de discriminatie van ouderen ter sprake, dit in het kader van het Europees jaar van het actief ouder worden en de intergenerationele solidariteit. De secretaris heeft dit Centrum gecontacteerd om een korte toelichting voor de HRV te komen geven, maar jammer genoeg kon deze persoon zich voor deze algemene vergadering niet vrijmaken.

Er wordt contact opgenomen met het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding om op één van de volgende vergaderingen een korte toelichting te komen geven.

- **Verzoek tot ontmoeting met de sociale inspectiediensten**

Naar aanleiding van een aantal concrete vragen (in het bijzonder over het inzetten van vrijwilligers op muziekfestivals en het al dan niet onderworpen zijn van VZW's aan de vennootschapsbelasting) aan de HRV en de FOD Sociale Zekerheid, rijst de vraag of de Raad contact moet opnemen met de inspectiediensten. Zowel in de rechtspraak maar ook tussen de verschillende inspectiediensten onderling en de federale overheidsdiensten bestaan er heel wat verschillen als het gaat over de interpretatie van de wet van 3 juli 2005 (betreffende de rechten van de vrijwilligers).

Het risico bestaat dat, als we bepaalde zaken werkelijk op papier willen zetten, de soepelheid die nu vaak wordt gehanteerd als het over sommige vrijwilligersactiviteiten gaat (bijvoorbeeld de huis aan huis koekenverkoop voor een vereniging of de organisatie van een plaatselijk muziekfestival), zou verdwijnen waardoor heel wat vrijwilligerswerk niet meer kan worden verricht.

Daarom is het aangewezen dat onze Raad zelf een interpretatie geeft over bepaalde toestanden en de toepassing van de vrijwilligerswet hierbij. Bepaalde inspectiediensten hebben de HRV daarover al

geconsulteerd. Deze problematiek kan verder worden besproken in de werkgroepen die we wensen op te richten. Daar kunnen we een synthese opstellen van al de moeilijkheden en knelpunten die we ontmoeten bij het verrichten van vrijwilligerswerk.

Het Bureau zal nagaan of er al dan niet contact moet worden genomen met de inspectiediensten.

- **Ontmoeting met de Nationale Loterij**

De HRV heeft in zijn vorige mandaatperiode (2007- 2011) informatie opgevraagd, zowel bij de provincies als de Nationale Loterij over de besteding van de middelen van de Nationale Loterij met betrekking tot de gratis verzekeringen. Deze verzekering, opgestart op initiatief van toenmalig staatssecretaris Bruno Tuybens, moet ervoor zorgen dat organisaties die eenmalige of sporadische activiteiten organiseren, hun vrijwilligers op een goede manier kunnen verzekeren. Het zijn de provincies die hiervoor, via de Nationale Loterij, de nodige middelen ter beschikking krijgen.

De Nationale Loterij voorzag per begrotingsjaar een aanzienlijke hoeveelheid geld voor de collectieve verzekering, maar besliste de middelen in 2011 te bevriezen omdat slechts een fractie van het geld werd besteed. In totaal was er een budget van 3.100.000 euro voorzien.

De leden vragen toch dringend de nodige transparantie over de besteding van deze gelden (en de sommen die al dan niet werden aangewend). Ook zouden organisaties die geen beroep kunnen doen op deze verzekering maar toch heel wat verzekeringskosten voor hun vrijwilligers hebben, een deel van deze middelen goed kunnen gebruiken. Daarom heeft het Bureau een gesprek met de Nationale Loterij gevraagd en verkregen met mogelijk de volgende items als gespreksstof:

- de Hoge Raad voor Vrijwilligers wil de verdere besteding van de middelen (wat betekent de bevrozing van de gelden precies?) kunnen opvolgen;
- hoe is de verhouding tussen het bedrag, daadwerkelijk besteed aan de verzekeringen en de personeelskosten of de kosten voor een informatiecampagne?;
- mogelijk suggesties doen zodat ook andere initiatieven die het vrijwilligerswerk ondersteunen/stimuleren in aanmerking komen voor subsidies;
- kunnen er middelen worden vrijgemaakt voor het EVMP- project?
- is het huidige systeem van collectieve verzekeringen nog aangepast aan de noden van de organisaties en de vrijwilligers?
- nagaan of er een vorm van samenwerking of overleg kan ontstaan tussen de Nationale Loterij en de HRV.

Leden die nog andere suggesties of voorstellen hebben met betrekking tot de geplande ontmoeting, kunnen deze doormailen naar het Secretariaat.

De voorzitter en de ondervoorzitter zullen de verantwoordelijke bij de Nationale Loterij ontmoeten op vrijdag 22 februari 2013 om 10 uur. De voorzitter zal op onze volgende vergadering hierover verslag uitbrengen.

- **Vrijwilligerswerk in het buitenland: concrete casus**

Intersoc is een dienst van de Christelijke Mutualiteiten (CM) die vakanties organiseert voor de leden van de CM. Hiervoor doet zij een beroep op zo'n 3750 vrijwilligers per jaar. Sinds 1980 is Intersoc ook actief in Frankrijk. Tot 2011 heeft dit vrijwilligerswerk geen problemen gesteld in Frankrijk. De organisatie heeft enige tijd geleden echter een controle gekregen van de plaatselijke inspectiediensten waardoor zij een miljoenenboete riskeert.

De HRV pleit voor een vrijwilligersvriendelijke interpretatie van de regelgeving, en is het fundamenteel oneens met de interpretatie van de Franse administratie van Sociale Zekerheid. Deze overheidsdienst meent dat bij dit soort vrijwilligerswerk de drie voorwaarden aanwezig zijn om te spreken van een arbeidscontract, namelijk: een contract (de vrijwilligersovereenkomst), een salaris (in de vorm van voeding en logies) en ondergeschikt verband (opstellen van uurroosters). Intersoc heeft echter, en dat werd ook bevestigd door de Belgische RSZ, steeds nauwgezet de wettelijke bepalingen inzake het vrijwilligerswerk (ook op Europees vlak) hieromtrent gevolgd.

De HRV vraagt dan ook aan de politiek verantwoordelijken om concrete ondersteuning te bieden aan Intersoc opdat deze organisatie niet gepenaliseerd wordt voor de rechtmatige inschakeling van vrijwilligers in haar activiteiten.

De leden kunnen zich akkoord verklaren met de doorgestuurde tekst: het is niet denkbeeldig dat andere organisaties, actief in het buitenland, mogelijks ook worden geconfronteerd met dergelijke controles of interpretaties van de vrijwilligerswetgeving.

De voorzitter zal eveneens contact opnemen met Greet van Gool, werkzaam in de FOD Sociale Zekerheid en één van de initiatiefnemers van de vrijwilligerswetgeving, Beleidsondersteuning die onder andere de internationale aspecten inzake sociale zekerheid opvolgt.

De voorliggende tekst wordt goedgekeurd en zal ook op onze website worden geplaatst. Een exemplaar zal worden verstuurd naar de verantwoordelijke minister voor de vrijwilligerswet, Laurette Onkelinx.

4.2. De tweede algemene vergadering (april 2013)

- **European Volunteering Measurement Project - onderzoek vrijwilligerswerk: stand van zaken** (met korte toelichting door Lydia Merckx en Koen Vleminckx)

De voorzitter licht kort, ter herinnering, de doelstellingen van het *European Volunteering Measurement Project* (EVMP) toe.

Al heel lang vraagt de HRV een degelijke en uitgebreide studie over het vrijwilligerswerk in ons land. Op één van de vorige algemene vergaderingen heeft Mevrouw Daniëla Borsioc het *European Volunteering Measurement Project* (EVMP) voorgesteld. Dit instrument biedt ons land eindelijk de kans om op een wetenschappelijke manier cijfers te verzamelen en te verwerken en dit op permanente wijze. Dit jaar waren er op Vlaams en Europees niveau reeds verscheidene contacten omtrent het EVMP. Het meetinstrument, ontwikkeld door het CEV (Centrum Europees Vrijwilligerswerk), maakt gebruik van enquêtes over de arbeidskrachten (Equivalent Full Time) en hanteert brede definities als het over “vrijwilligerswerk” en “vrijwilligers” gaat. De implementatie ervan, samen met een permanente monitoring, zou ons in staat moeten stellen om een accuraat beeld te krijgen van het vrijwilligersveld in België.

De invoering van het EVMP vraagt echter de nodige financiële en logistieke ondersteuning. Zowel de Koning Boudewijnstichting, de FOD Sociale Zekerheid als de FOD Economie zijn bereid om na te denken over een mogelijke deelname aan de praktische toepassing van deze manual. Ook bestaat de mogelijkheid om een project bij de Programmatorische Overheidsdienst (POD) Wetenschapsbeleid in te dienen om zo de noodzakelijke geldelijke middelen bijeen te krijgen. De verschillende gemeenschappen in ons land en ook de actoren uit de academische wereld willen hieraan meewerken.

Mevrouw Lydia Merckx is werkzaam bij de Federale Overheidsdienst Economie, Algemene directie Statistiek en economische informatie). Zij houdt zich onder meer bezig met samenlevingsvraagstukken en statistieken rond arbeid. Deze overheidsdienst zou volgend jaar – in 2013 zijn voor een dergelijk project niet de nodige mensen beschikbaar en is de dienst overbevraagd - starten met een bijzondere module over het vrijwilligerswerk, toegevoegd aan een reeds bestaande enquête over de arbeidskrachten en de arbeidsmarkt. Het is de bedoeling om op regelmatige tijdstippen bevestigingen uit te voeren (met een permanente opvolging om de twee of drie jaar). De enquête zou worden ontwikkeld op basis van de Belgische en de Europese standaarden en het handboek van de Internationale Arbeidsorganisatie. Zoals hierboven vermeld, heeft ook de Koning Boudewijnstichting interesse voor dit project.

De dienst van Mevrouw Merckx krijgt trouwens steeds vaker de vraag om onderzoek te voeren naar bepaalde activiteiten die nog niet gemeten zijn of zeer moeilijk in kaart zijn te brengen zoals de omvang van de illegale arbeid in België of de arbeidssituatie van andersvaliden.

Het zou ook interessant zijn om na te gaan of de pogingen in de hele Europese Unie om mensen langer te laten werken ook een invloed zal hebben op het vrijwilligerswerk: zal daardoor bijvoorbeeld het aantal vrijwilligers niet afnemen?

De Heer Koen Vleminckx is werkzaam bij het Directie-Generaal Beleidsondersteuning. Deze DG biedt een optimale beleidsondersteuning voor tak- en stelsel-overschrijdende en internationale materies en processen op het vlak van sociale bescherming: bilaterale en multilaterale relaties, strijd tegen de sociale fraude, behoorlijk bestuur van de sociale zekerheid, evolutie van de sociale bescherming, sociale indicatoren. Er bestaan zeker nauwe verbanden tussen sociale zekerheid en het vrijwilligerswerk, bijvoorbeeld als het gaat over de activeringspolitiek op het vlak van tewerkstelling, de vergrijzing of het tegengaan van sociale uitsluiting.

Gezien de beperkte budgettaire mogelijkheden kan een uitgebreide studie – die minstens 120.000 EUR kost - niet worden gefinancierd door de middelen, voorzien in het reguliere budget van dit Directie-Generaal. Een dergelijk grootschalig onderzoek overschrijdt ook de kwalitatieve als kwantitatieve mogelijkheden van de DG Beleidsondersteuning die jaarlijks over een totaal budget van 500.000 EUR voor onderzoek/studies beschikt. Wel zou er financiële ruimte zijn voor een beperkt project rond de sociaaleconomische positie van de vrijwilligers. Leden van de Raad kunnen zelf suggesties doen over een mogelijk onderwerp.

Voor een omvangrijke studie kan er een project worden ingediend bij de POD Wetenschapsbeleid, in het kader van het zogenaamde BRAIN-be (*Belgian Research Action through Interdisciplinary Networks*) onderzoeksprogramma. Een comité van deskundigen (een begeleidingscomité, waarbij eventueel ook personen uit de HRV kunnen worden opgenomen) beslist dan welke projecten de komende drie/vier jaar in aanmerking komen voor financiering. Er bestaat een stilzwijgende overeenstemming om het onderwerp “vrijwilligerswerk” op te nemen in de volgende projectoproep van BRAIN-be (eind dit jaar/begin volgend jaar). Dergelijke projecten zijn vrij “open”: elke onderzoeksgroep (zoals deze van de universiteiten) kan naar eigen goeddunken de nodige voorstellen doen, zolang de doelstellingen van het project maar worden gerespecteerd. Netwerkonderzoek wordt wel gepromoot. De POD Wetenschapsbeleid financiert geen enquêtes, enkel het onderzoek van de gegevens.

Een mogelijk scenario: de start in 2014/2015 van het in kaart brengen van gegevens over het vrijwilligerswerk- de tijdsbesteding van de vrijwilliger.

De leden van de raad kunnen bij de DG Beleidsondersteuning een suggestie doen voor een kortlopend onderzoek (waarbij het belangrijk is om naar de sociale zekerheid - in de brede betekenis van het woord - te verwijzen) alsook voorstellen doen met betrekking tot mogelijke nieuwe onderzoeksterreinen met betrekking tot het vrijwilligerswerk: de FOD Economie staat zeker open voor verdere pistes. Het gaat hierbij niet om een enquête maar een analyse: een langlopend onderzoek kan enkel gebeuren via de POD Wetenschapsbeleid.

De voorzitter bedankt de gastsprekers voor hun verhelderende uitleg: de HRV zal dit dossier verder nauwgezet opvolgen.

- **Kort verslag van de ontmoeting met kabinetsmedewerker van Minister Laurette Onkelinx op de voorbije vergadering van het Bureau**

Tijdens de laatste vergadering van het bureau van de HRV was ook Mevrouw Sepulchre Clarisse aanwezig, lid van de beleidscel van de Minister van Sociale Zaken Laurette Onkelinx. Zij is sinds kort verantwoordelijk voor de opvolging van dossiers die betrekking hebben op het vrijwilligerswerk. De bureauleden gaven op deze vergadering een kort overzicht van de knelpunten en verzuchtingen van onze raad. Mevrouw Sepulchre beloofde alvast om al deze punten aandachtig te bestuderen. Het secretariaat zal de nodige documenten opsturen zodat deze beleidsmedewerkster van de Minister over de nodige achtergrondinformatie beschikt om de lopende dossiers (budget, adviezen op wetsvoorstellen, de gevraagde studie, jaarverslagen,...) goed te kunnen opvolgen. Wel zal het voorstel van budget, doorgestuurd naar de beleidscel, nog eens ter herinnering aan de Minister worden verstuurd.

- **Informatie omtrent het gesprek met de Nationale Loterij (stand van zaken en voorbereiding mogelijke ontmoeting met de provincies)**

Op 22 februari 2013 had de voorzitter en de ondervoorzitter, samen met het secretariaat, een ontmoeting met Mevrouw Luypaert van de Nationale Loterij over de gratis verzekeringen voor vrijwilligerswerk. Uit het onderhoud bleek dat de beschikbare middelen nauwelijks worden gebruikt zodat er nog een grote reserve zou bestaan voor de komende tien jaar. De provincies willen een groot gedeelte van deze middelen (maar liefst 20 % - in de plaats van 5 % - van het geld) voorzien voor administratieve kosten zoals publiciteitskosten, personeelskosten,... Voor sommige provincies zullen deze uitgaven groter zijn dan de bedragen die zullen worden besteed aan de eigenlijke verzekering voor de vrijwilligersactiviteiten.

De HRV kan met deze situatie absoluut niet akkoord gaan: de administratieve kosten moeten duidelijk worden gescheiden van de andere uitgaveposten. De middelen mogen dus niet enkel gereserveerd worden voor informatie over deze verzekering, maar moeten ook dienen om de organisaties te mobiliseren voor een algemene verplichte verzekering. Ook vraagt de raad meer transparantie bij de besteding van de middelen.

Daarom heeft het bureau een brief gestuurd naar de drie betrokken partners (de Vereniging van de Vlaamse Provincies en de "Association des Provinces wallonnes" , alsook de Duitstalige partner) in dit dossier. De Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP) zal zelf een doodle opstellen om, samen met de "Association des Provinces wallonnes" en de Duitstalige Gemeenschap en de HRV, samen te komen.

De raad zal blijven druk uitoefenen om zo vlug mogelijk duidelijkheid te krijgen over de besteding van deze gelden in de nabije toekomst.

Daarnaast zullen de drie betrokken partners opnieuw worden gecontacteerd om een ontmoeting te organiseren met vertegenwoordigers van de HRV zodat er duidelijkheid wordt geschapen over de besteding van de beschikbare gelden. Tot slot zal worden nagegaan wie op de beleidscel van de Minister van Financiën verantwoordelijk is voor de Nationale Loterij en contact opnemen met deze

persoon. Het lijkt ons strategisch gezien niet wenselijk om op dit ogenblik reeds de Gemeenschappen aan te spreken via de verschillende organisaties zoals La plate-forme du volontariat of het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk).

- **Discussie en vastleggen van een standpunt vanuit de HRV met betrekking tot de inschakeling van vrijwilligers op evenementen en festivals (naar aanleiding van een ontmoeting met de Beleidscel van de FOD Werk)**

Op 8 februari 2013 had de voorzitter en het secretariaat een ontmoeting met de beleidscel van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (op hun uitnodiging). Zowel de FOD Financiën als de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg doen een grondig onderzoek naar mogelijke mistoestanden bij enkele grote organisaties die muziekfestivals organiseren.

Uit dit onderzoek kwam op vrij grote schaal het misbruik van vrijwilligers aan de oppervlakte: zij zouden worden ingezet als goedkope werkkrachten terwijl de organisaties zelf grote winstmarges genereren. Hierbij is het belangrijk om de vrijwilliger zoveel mogelijk te beschermen: hij of zij mag niet de dupe worden van de fouten/misstappen van de organisatie waarvoor hij zich inzet.

Het is ook essentieel om de belangloze inzet van talrijke vrijwilligers tijdens kleine zomerfestivalletjes te blijven ondersteunen: het zou jammer zijn mocht het vastgestelde misbruik leiden tot overdreven controles en een rigide toepassing van de vrijwilligerswetgeving..., waarbij plaatselijke en kleinschalige initiatieven (zoals lokale feesten georganiseerd met de medewerking van jeugdverenigingen) aldus in de problemen komen. Het is ook mogelijk dat andere sectoren eveneens dergelijke problemen kennen: de HRV zal dit dossier alleszins verder nauwlettend opvolgen.

Er zal worden nagaan bij de twee hierboven genoemde overheidsdiensten hoe deze dossiers verder zullen worden afgehandeld. We zullen later ook nagaan hoe we hierover een advies kunnen formuleren.

- **Discussie over een brief van de fiscale administratie en onze reactie hierop (met betrekking tot fiches reële kostenvergoedingen)**

De Algemene Administratie van de fiscaliteit heeft aan de voorzitter gemeld dat voor de terugbetaling van de werkelijke kosten van de vrijwilligers er telkens een fiche moet worden opgemaakt. Deze weinig vrijwilligersvriendelijke interpretatie is voor de leden onaanvaardbaar.

In de discussie hierover, komen onder meer de volgende punten aan bod:

- het is absoluut niet nodig om een fiscale fiche op te stellen als de vrijwilliger reële kosten heeft gemaakt;
- een onderscheid maken tussen de kosten voor de organisatie en de kosten die de persoon zelf heeft gemaakt bij het uitoefenen van zijn of haar vrijwilligerswerk;
- het gaat hier niet om zitpenningen, commissies allerhande,....;
- de wet van 3 juli 2005 legt nergens de verplichting op om een fiscale fiche op te stellen;

- een dergelijk maatregel is nefast voor het promoten van het vrijwilligerswerk en zorgt voor extra administratieve overlast bij de organisatie.

De deskundige Michel Davagle zal een tekst opstellen die als basis zal dienen voor het antwoord van de HRV op deze brief van de FOD Financiën.

- **Voorstel van koninklijk besluit tot vereenvoudiging van de benoemingsprocedure voor de leden van de HRV**

Het secretariaat, in het bijzonder Mevrouw Mathilde Henkinbrant, heeft een voorstel van koninklijk besluit uitgewerkt waarbij:

- natuurlijke personen, die tijdens de mandaatperiode van de HRV hun organisatie verlaten, op een vlotte en wettelijk correcte wijze zouden worden vervangen. De Minister zal hierover worden geïnformeerd;
- een aantal materiële correcties (zoals het aantal leden, een duidelijker omschrijving van welke organisaties zich kunnen kandidaat stellen, het aantal ondervoorzitters,.....) worden doorgevoerd;
- een procedure wordt uitgewerkt waardoor, bij ontslag van een effectief lid, een plaatsvervangend lid zijn plaats kan innemen.
- het evenwicht tussen het aantal mannelijke en vrouwelijke leden – wat wettelijk is voorzien - wordt gerespecteerd.

De leden kunnen zich akkoord verklaren met dit voorstel, mits enkele technische aanpassingen en keuren het voorliggende document unaniem goed. Wel zal de definitieve en vertaalde versie ter goedkeuring per mail worden voorgelegd, zodat iedereen de kans krijgt om binnen een periode van 15 kalenderdagen zijn of haar opmerkingen naar het secretariaat door te sturen. Het is de bedoeling om dit document via elektronische weg goed te keuren.

Bij een volgende mandaatperiode zullen we de organisaties die met vrijwilligers werken warm moeten maken om zich kandidaat te stellen voor de HRV.

- **De samenstelling van de HRV zal ook worden gewijzigd**

- het plaatsvervangend lid “Centre des Seniors”, vertegenwoordigd door de Heer Guy Sanpo, wordt door het bureau, ter vervanging van het effectief Franstalig lid “Inter-environnement”, voorgesteld als effectief lid.
- Het plaatsvervangend lid “Sportrat der deutschsprachigen Gemeinschaft”, vertegenwoordigd door de Heer Jacky Cloth, wordt door de Duitstalige Gemeenschap, ter vervanging van “Musikverband FÖDEKAM”, vertegenwoordigd door Arnold Francois (deze organisatie heeft ontslag genomen), als effectief lid voorgesteld. Het lid Cloth wordt ook, na unanieme goedkeuring van de algemene vergadering, lid van het Bureau.

- **Aanpassing van de website**

De huidige rubriek van de HRV, geïntegreerd in de website van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, zal geen plaats meer krijgen op de nieuw te ontwerpen site van deze FOD. Als alternatief zal er een aparte site komen (ontworpen door de diensten van de FOD Sociale Zekerheid zelf): de voorziene startdatum is september/oktober van dit jaar.

4.3. De derde algemene vergadering (juni 2013)

- **Presentatie van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding: Discriminatie en vrijwilligerswerk**

De HRV heeft de vertegenwoordigers van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding uitgenodigd naar aanleiding van de vaststelling van discriminatie op basis van leeftijd bij vrijwilligerswerk. Dit werd gesignaleerd in het kader van het Europees Jaar van actief ouder worden.

Mevrouw Marisa Fella en mevrouw Alexandra Bulcher stellen hun instelling met bijhorende opdrachten en de discriminatiewetgeving voor. Elk geval van discriminatie kan rechtstreeks of onrechtstreeks worden gemeld op basis van één van de 19 wettelijke criteria (waaronder leeftijd) via het groene nummer van het Centrum. Daarnaast heeft het Centrum een informerende en sensibiliserende taak. In 2013 moet het Centrum een advies formuleren over leeftijdsgebonden discriminatie en wenst dit ontwerp van advies voor te leggen aan de HRV.

Voor het Centrum is het zinvol de vergelijking te maken tussen de rechten van vrijwilligers en de rechten van werknemers. Het arbeidsrecht biedt immers de beste bescherming tegen discriminatie. De anti-discriminatiewetgeving is niet van toepassing op private instellingen maar wel op instellingen die toegankelijk zijn voor het publiek. Het is niet altijd eenvoudig een onderscheid te maken, en elk geval dient afzonderlijk te worden bekeken.

Voorbeeld van leeftijdsgebonden discriminatie: leeftijdsgrens om beheerder te zijn van een vzw of vrijwilliger in een rusthuis. Het Centrum vindt een theoretische leeftijdsgrens onaanvaardbaar. In plaats daarvan moet er een systeem komen met individuele beoordeling of een beperkt aantal opeenvolgende mandaten. Een goede praktijk bestaat erin het corporate governance charter als leidraad te gebruiken. Dit handvest pleit voor transparantie bij de benoeming en evaluatie van beheerders, die gekozen worden in functie van hun competenties en engagement.

Wanneer het moeilijk is een oudere vrijwilliger te verzekeren of wanneer een premietoeslag wordt gevraagd, dient de betrokken vereniging te onderhandelen met zijn verzekeraar. Bij patstellingen kan het geval aan het Centrum of aan de verzekeringsombudsman worden voorgelegd, die zullen nagaan op basis van welke statistieken de verzekeringsmaatschappij haar premies bepaalt.

Een lid meldt dat vzw's privéverenigingen zijn en vraagt meer duidelijkheid over het verschil met publiekelijk toegankelijke instellingen. "Privéverenigingen", aldus het Centrum, zijn groeperingen waarvan de leden tot een private kring behoren (bv. Rotary).

Een lid wijst op het geval van een verzekeraar die een hogere premie vraagt om oudere vrijwilligers te verzekeren tegen het risico op bus-ongevallen. Het Centrum antwoordt dat in dit geval aan de verzekeraar moet worden aangetoond dat het verschil in premies niet gerechtvaardigd is daar alle passagiers op de bus dezelfde risico's lopen.

Een lid vraagt voorbeelden te geven van gevallen waarin het Centrum in deze materie gelijk gekregen heeft. In 2012 ontving het Centrum 4 (Nederlandstalige) gevallen over verzekeringen. Het Centrum is nooit naar de rechtbank gestapt met een vrijwilligersgeval en kiest voor de onderhandeling. Zo is het Centrum opgetreden om ervoor te zorgen dat een vereniging geen leeftijdsgrens zou opleggen aan vrijwilligers die zieken vervoeren. Aan de hand van cijfers werd aangetoond dat 70-plussers niet meer ongevallen veroorzaken dan jongere mensen.

Professor Claassens betreurt dat het Centrum zelf weinig ruchtbaarheid geeft aan zijn acties en standpunten inzake leeftijdsgebonden discriminatie omdat onderhandelingen met verzekeraars vaak tot niets leiden. Het Centrum heeft een brochure gemaakt over de verzekering van personen met een verhoogd risico, maar dit document is nauwelijks gekend bij de verzekeraars, die zich blijven beroepen op de uitspraken van hun adviserend geneesheer die, volgens hen, gedekt wordt door het beroepsgeheim.

Een lid vraagt of een seniorenorganisatie vrijwilligers mag weigeren op grond van hun jonge leeftijd. De strijd tegen discriminatie is hier tegengesteld aan het doel van de vereniging en de vrijheid van vereniging. Het Centrum is van mening dat, indien de vereniging haar keuze adequaat kan verantwoorden, er geen sprake is van discriminatie. Het Centrum wijst op het bestaan van de vrijwarijnde clausule krachtens dewelke er geen sprake is van discriminatie indien het verschil in behandeling wettelijk bepaald is. Zo kan een via het jeugddecree gesubsidieerde vereniging op basis hiervan de weigering rechtvaardigen om volwassenen in te schrijven voor haar opleidingen.

Een lid wil weten of de verenigingen het begrip "tendensonderneming" kunnen inroepen om vrijwilligers of begunstigden te weigeren. Het Centrum verduidelijkt dat het begrip "tendensonderneming" enkel betrekking heeft op instellingen die zich beroepen op een bepaalde levensbeschouwelijke overtuiging.

Mevrouw Hambach besluit dat er twee actiepunten zijn voor de HRV : druk zetten op verzekeringsmaatschappijen en de verenigingen sensibiliseren om ervoor te zorgen dat ze niet discrimineren.

Er werd vermeld dat de HRV in 2012 een motie goedkeurde en op zijn website publiceerde met betrekking tot het non-discriminatieprincipe. Het CGKR is bezig aan het opstellen van een dergelijke motie en vraagt de HRV dit mee te ondersteunen. Van zodra de tekst van het CGKR is afgewerkt, zal die voorgelegd worden aan de HRV.

- **Presentatie van de Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk (FOV): Overheidsopdrachten**

De heer Deckmeyn legt uit in welk geval de vzw's voor de aankoop van goederen en diensten een overheidsopdracht moeten uitschrijven. Indien de vereniging over rechtspersoonlijkheid beschikt, in functie van het algemeen belang werkt en voor meer dan 50% gesubsidieerd wordt, is deze procedure van toepassing voor de bestelling van goederen en diensten boven de 8500 € exclusief btw. De vereniging heeft in dit geval minstens drie offertes nodig en ze moet de opdrachtnemer kiezen op basis van objectieve criteria. De keuze moet gemotiveerd en traceerbaar zijn. Hij wijst de Raad op het feit dat momenteel wijzigingen worden aangebracht aan de richtlijn Overheidsopdrachten.

De heer Paolillo van de FOD Sociale Zekerheid vestigt de aandacht van de HRV op de beperkte mededingingsregeling die geldt voor de diensten opgelijst bij Bijlage 16 van het voorstel voor een richtlijn: sociale en sanitaire diensten, dienstverlening, gemeenschaps-, sociale en persoonlijke dienstverlening, diensten geleverd door de vakverenigingen, religieuze diensten, diensten op vlak van verplichte sociale zekerheid. Artikelen 4, 74 en volgende van het voorstel voor een richtlijn voorzien in een procedure voor het gunnen van overheidsopdrachten wanneer openbare overheden dit type dienstverlening aankopen voor een waarde hoger dan 750.000 €, om de concurrentie te bevorderen. Volgens sommige interpretaties zouden de verenigingen aan deze regelgeving onderworpen kunnen worden als dienstverlener voor rekening van de overheden en dus ingaan op een offerteaanvraag om de financiering van de geleverde diensten te verkrijgen.

Het voorstel voor een Europese richtlijn tot hervorming van overheidsopdrachten (reeds verschillende keren gewijzigd) is toegankelijk via deze link:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0896:FIN:nl:PDF>

De overgang van de richtlijn in intern recht zal van fundamenteel belang zijn. Uiteraard zal rekening gehouden moeten worden met de laatste versie van de richtlijn, die nog niet is goedgekeurd.

Dit dossier weerspiegelt de bezorgdheid over de commercialisering van de sociale diensten en over het gebrek aan erkenning van de specificiteit van de vrijwilligerssector. Deze bezorgdheid wordt met name geformuleerd op pagina 165 en volgende van het Europees Verslag van 2010 "*Volunteering In The European Union*", dat online te vinden is via http://ec.europa.eu/citizenship/pdf/doc1018_en.pdf.

- **Adviezen betreffende de vergoedingen voor vrijwilligers in de sportsector: opvolging**

De sportsector heeft ons geen argumenten vóór een verhoging van de vergoedingen toegestuurd en zal hierover opnieuw en voor de laatste keer worden gecontacteerd.

- **Studie over vrijwilligerswerk: opvolging**

De enquête van de FOD Economie in samenwerking met de KBS vindt plaats tijdens het eerste kwartaal van 2014. De resultaten worden in april 2014, mogelijk door de Nationale Bank,

geanalyseerd maar dit moet nog bevestigd worden. Aan de vragen op basis van de handleiding van de IAO zullen twee specifieke vragen per land worden toegevoegd. De Raad zou een rol kunnen spelen bij het bepalen van de vragen.

Een lid wil weten of de informatiedienst over het verenigingsleven van de Koning Boudewijnstichting bij deze studie betrokken is. Dat is niet het geval, maar de Koning Boudewijnstichting zou wel een initiatief met de resultaten van de studie kunnen financieren.

Er wordt afgesproken dat een uitgebreid bureau zal worden samengeroepen om na te gaan welke extra vragen aan de studie kunnen worden toegevoegd.

Daarnaast heeft mevrouw Hambach aan Koen Vleminckx van de FOD Sociale Zekerheid gevraagd om voorstellen te formuleren voor onderzoeksthema's. Zij heeft nog geen antwoord ontvangen.

- **Ontwerp van omzendbrief aan de belastingadministratie over de terugbetaling van de reële kosten van de vrijwilligers**

De opmerkingen over de vorm die door de leden werden aangebracht, zullen in de brief worden geïntegreerd.

- **Ontwerp van koninklijk besluit over de HRV**

De tijdens de vorige algemene vergadering gevraagde wijziging (aanstelling van 2 vicevoorzitters) werd meegenomen. Het ontwerp van koninklijk besluit wordt door de Raad goedgekeurd en zal aan de Minister voor goedkeuring worden toegestuurd.

- **Beheer van de collectieve verzekeringen door de provincies: opvolging**

Een tweede brief met een voorstel voor een vergadering werd naar de vertegenwoordiger van de Vereniging van de Vlaamse provincies gestuurd, tot nu toe zonder antwoord.

De Duitstalige gemeenschap heeft wel laten weten met de HRV te willen overleggen, want de fondsen bedoeld de collectieve verzekeringen worden wel degelijk voor de Duitstalige verenigingen gebruikt.

Een lid laat weten dat middelen bedoeld voor deze verzekeringen misschien zullen worden geschrapd.

- **Vorbereitung van de internationale dag van de vrijwilligers van 5 december 2013**

Het budget van de Raad dreigt te worden teruggeschroefd tot 11.000 €, wat beperkingen oplegt wat betreft mogelijke initiatieven tijdens de internationale dag van de vrijwilliger. De Raad zou wel een bericht kunnen rondsturen met bijvoorbeeld alle evenementen die op die dag plaatsvinden. Het

Nederlandstalige platform heeft geen activiteiten gepland. Het Franstalige platform lanceert zijn nieuwe campagne op 5 december.

- **Varia**

De Kamer heeft het advies van de HRV gevraagd over vrijwilligerswerk in de sectoren jeugd en onderwijs. Het betreft een voorstel om het verstrekken van krediet voor onderzoek afhankelijk te maken van een verplichte, drie maanden durende stage. Zou het bureau advies kunnen verstrekken bij hoogdringendheid? De Raad zou het platform Jeugd kunnen vragen om zich hierover uit te spreken, ook al is dit platform niet vertegenwoordigd bij de HRV.

Tevens wordt de Raad door de Kamer verzocht advies te verstrekken en te worden gehoord in verband met een wetsvoorstel over onder meer de combinatie van vrijwilligerswerk en moederschapsverlof.

4.4. De vierde algemene vergadering (november 2013)

- **Het meten van het vrijwilligerswerk: opvolging**

Op de vergadering van het uitgebreid Bureau van 10 oktober 2013 over het meten van het vrijwilligerswerk werden enkele extra vragen toegevoegd aan de enquête. Gedurende het derde trimester van 2014 zal de Federale Overheidsdienst Economie een enquête organiseren, gebaseerd op de gegevens van de “manuel” van de Internationale Arbeidsorganisatie, dit in samenwerking met de HRV en in opdracht van de Koning Boudewijnstichting.

Het advies van de HRV – met dank aan La Plate-forme francophone du Volontariat voor het geleverde werk, namelijk het opstellen van de vragen – over het meten van het vrijwilligerswerk werd overgemaakt aan de FOD Economie. In de eerste helft van volgende maand zal een werkvergadering plaatsvinden in de kantoren van de Boudewijnstichting over de concrete uitvoering.

Van zodra de resultaten van de bevraging bekend zijn, zal de HRV erover waken dat deze gegevens op een vrijwilligersvriendelijke wijze worden geïnterpreteerd.

- **Het ontwerp van advies met betrekking tot combinatie “moederschapsrust en vrijwilligerswerk”**

De Commissie voor maatschappelijke integratie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft op een hoorzitting van 26 juni 2013 een advies aan de Hoge Raad voor Vrijwilligers gevraagd over de volgende wetsvoorstellen:

1° Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 115 van de wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, teneinde tijdens het moederschapsverlof de uitoefening van bepaalde activiteiten toe te staan (Doc 53 0294/001).

Zie : <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/53/0294/53K0294001.pdf>

2° Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, teneinde tijdens het moederschapsverlof de uitoefening van bepaalde activiteiten toe te staan (Doc 53 2536/001).

Zie : <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/53/2536/53K2536001.pdf>

Daarom hebben we een ontwerp van advies opgesteld (met dank aan La Plate-forme francophone du Volontariat) waarbij de volgende elementen van belang zijn:

- het vrijwilligerswerk wordt beschouwd als een manier om sociaal contact te bewaren en is een recht;
- vrijwilligerswerk is verenigbaar met moederschapsrust;
- een aanpassing van de gecoördineerde wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994 is noodzakelijk.

De leden brengen onder meer de volgende punten/opmerkingen naar voren:

- o het voorliggende ontwerp van advies is vrij lang: de uitweidingen rond de rechtspraak/de rechtsleer kunnen best worden ingekort en zelfs niet worden vermeld als dit voor het advies niet nodig blijkt;
- o de HRV wordt steeds meer gevraagd voor advies of raad, wat toch als zeer positief kan worden ervaren;
- o duidelijk vermelden (in de inleiding) dat de HRV het belang van het fundamentele recht op moederschapsrust benadrukt zoals bepaald in de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994;
- o aan La Plate forme francophone du Volontariat vragen of ze het ontwerp van advies willen aanpassen;
- o het aangepaste advies vertalen en versturen naar de Commissie voor maatschappelijke integratie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Na aanpassing van de tekst zullen de leden per mail de mogelijkheid krijgen om hun opmerkingen door te geven.

- **Forfaitaire kilometervergoeding voor vrijwilligers/het tijdstip van de uitbetaling van de vergoedingen voor de kosten van vrijwilligers: opvolging**

Met betrekking tot de vrijwilligersvergoedingen (en de aangifte ervan bij de fiscus) waren er de voorbije maanden een aantal problemen:

a) Onderscheid fietsvergoeding vrijwilligers en werknemers uit de private sector

Uit een schriftelijk antwoord aan de HRV van de FOD Financiën, blijkt dat het bedrag van de fietsvergoeding voor vrijwilligers beperkt is tot 0,20 EUR (wettelijke basis: artikel 6 van het koninklijk besluit van 20 april 1999 houdende toekenning van een vergoeding voor het gebruik van de fiets aan de personeelsleden van sommige overheidsdiensten). Voor de werknemers uit de private sector

bedraagt het maximale bedrag 0,22 EUR. Alhoewel het verschil niet groot is, kan de HRV een dergelijke discriminatie tussen een vrijwilliger of een werknemer uit de private sector niet aanvaarden. Bovendien veroorzaakt dit heel wat verwarring bij de vele organisaties die met vrijwilligers werken.

Sommige organisaties geven zelfs een hogere kilometervergoeding dan datgene wat voorzien is voor de werknemers uit de private sector. Hiermee willen de werkgevers hun medewerkers onder meer stimuleren om zoveel mogelijk een milieuvriendelijk transportmiddel te gebruiken.

De HRV heeft in een brief aan Staatssecretaris voor Ambtenaren zaken en Modernisering van de Openbare Diensten, Hendrik Bogaert en Minister Laurette Onkelinx deze ongehoorde discriminatie tussen een vrijwilliger of een werknemer uit de private sector aangeklaagd. Mevrouw Sepulchre heeft ons verzekerd dat de juridische dienst van haar beleidscel deze problematiek grondig zal analyseren.

TO DO: de betrokken beleidsmakers opnieuw contacteren om een antwoord te bekomen.

b) het verantwoorden van de reële kosten in het vrijwilligerswerk via een fiscale fiche

In een antwoord op een vraag van de HRV stelde de FOD Financiën dat “wanneer de bovenvermelde dag en/of jaargrens van de forfaitaire vergoedingen en/of de maximumgrens van het aantal kilometers per jaar wordt overschreden, de terugbetaling van de reële kosten via een fiche moet worden verantwoord”. “Dit geldt eveneens wanneer de vereniging opteert voor de terugbetaling van de werkelijke kosten van de vrijwilliger.”

Tegen deze weinig vrijwilligersvriendelijke opstelling werd door de HRV gereageerd met een advies, gericht aan de bevoegde Minister van Financiën, Koen Geens en de verantwoordelijke Minister voor het vrijwilligerswerk, Laurette Onkelinx.

Uit het antwoord op de parlementaire vraag (antwoord van Minister Geens is verstuurd naar alle leden van de HRV) van Mevrouw Bercy Slegers van 18 juli 2013 aan de Minister van Financiën, belast met Ambtenarenzaken, Koen Geens, blijkt dat het gebruik van de fiscale fiche 281 niet kan worden opgelegd aan de VZW's voor de terugbetaling van werkelijke gemaakte onkosten aan hun vrijwilligers. Het volstaat dat deze verenigingen, op vraag van de belastingadministratie, een nominatieve lijst met vermeldingen van de terugbetaalde bedragen per verkrijger evenals de bewijsstukken ter zake voorleggen.

Andere discussiepunten:

- Er blijkt ook een probleem bij de bestuursvrijwilligers waarbij hun forfaitaire vrijwilligersvergoedingen als zitpenningen worden gecatalogeerd (dit zal in een volgende Bureauvergadering aan bod komen): dit kan heel wat mensen afschrikken om zich te engageren in raden van bestuur terwijl heel wat verenigingen al moeite hebben om bestuursleden te vinden. Dit item wordt op een volgende vergadering van het Bureau ter sprake gebracht.

- Een ander knelpunt situeert zich in het kader van het tijdstip van de uitbetaling van de vrijwilligersvergoeding: een vereniging respecteert de wettelijke regeling inzake de forfaitaire kostenvergoedingen, maar de periode waarop deze vergoeding betrekking had (jaar 1 recht op de vergoeding, jaar 2 de effectieve uitbetaling) en de effectieve uitbetaling waren niet dezelfde. Bij een controle werd daarom door de fiscus gevraagd om belasting te betalen op de vrijwilligersvergoeding. Een dergelijke redenering brengt heel wat organisaties, zeker deze die op het einde van het jaar nog activiteiten organiseren, in moeilijkheden. Bovendien blijkt een dergelijke interpretatie voort te vloeien uit noch de vrijwilligerswet noch uit enige omzendbrief.

- **De collectieve verzekering van de provincies: opvolging**

Naar aanleiding van ons bezoek op 11 september 2013 aan de kantoren van de Vlaamse Verenigde Provincies, heeft de Voorzitster een lijst opgesteld met vragen over de besteding van het geld, afkomstig van de Nationale Loterij (voor de gratis verzekering voor een beperkt aantal activiteiten, aangeboden via de provincies)

De vragen zijn per mail aan Mevrouw Hilde Rekkers bezorgd, die deze zal doorsturen naar de verantwoordelijken van elke Gemeenschap. We hopen tegen het einde van dit jaar over de antwoorden te kunnen beschikken.

- **Vraag van de Sociale Inspectie van de FOD Sociale Zekerheid over vrijwilligerswerk in de sportsector**

De sociale inspectie van de FOD Sociale Zekerheid heeft ons advies gevraagd in verband met vrijwilligers in de voetbalclubs in 1ste nationale. Er is nu de verplichting dat die categorie voetbalclubs de structuur van een naamloze vennootschap moeten aannemen. De NV neemt het stamnummer over van de vereniging zonder winstoogmerk waar de vrijwilligers (bijvoorbeeld stewards en de andere omkadering zoals de jeugdtrainers, begeleiders, enz...) actief zijn. De VZW wordt behouden en tussen de NV en de VZW wordt een dienstverleningsovereenkomst afgesloten.

De vraag rijst of dit allemaal wel conform de vrijwilligerswet gebeurt. Deze problematiek vertoont enigszins gelijkenissen met het dossier rond de muziekfestivals. Ook daar stellen verenigingen vrijwilligers ter beschikking aan grote organisaties en komen er misbruiken voor.

Voor de HRV is het vooral belangrijk dat de vrijwilliger, wat ook het statuut van de organisatie is/zal zijn, geen negatieve gevolgen moet dragen van de mogelijke problemen (bijvoorbeeld een herkwalificatie naar een winstgevende onderneming) waarmee een organisatie te kampen heeft. Het lijkt er ook op dat de fiscus zich vooral richt tot kleine verenigingen terwijl grote organisaties die vaak heel wat winst maken buiten schot blijven.

Ter info: vorig jaar was er onder meer het voornemen van de NMBS om "vrijwilligers" in te schakelen bij stations die niet meer worden bemand door personeelsleden. De Raad heeft hierover een brief geschreven naar de verantwoordelijke minister, maar hierop werd niet gereageerd. Waarschijnlijk werd dit plan nooit uitgevoerd....

De vraag van de sociale inspectie werd doorgestuurd naar een lid van de HRV die de sportsector vertegenwoordigt om verdere informatie te krijgen over deze casus.

De Raad zelf zal dit dossier nauwgezet opvolging en bekijken hoe we proactief kunnen reageren op mogelijke standpunten van de verschillende inspectiediensten.

- **Het ontwerp van koninklijk besluit in verband met de HRV**

Mevrouw Sepulchre van de beleidscel Sociale Zaken bevestigt dat Minister van Sociale Zaken Laurette Onkelinx het ontwerp van koninklijk besluit over de werking van onze Raad heeft ontvangen. De beleidscel heeft geen opmerkingen en zal het document zo spoedig mogelijk voor verdere behandeling (voor het verkrijgen van de nodige adviezen) doorsturen naar Secretariaat.

- **Vorbereiding internationale dag van de vrijwilliger: 5 december 2013**

Op 5 december vieren we traditioneel de internationale dag van de vrijwilliger.

Verschillende organisaties voorzien activiteiten op die dag:

- o een seminarie, georganiseerd door de CAS & S en het Plate-forme Francophone du Volontariat op donderdag 5 december 2013 te Namen met als thema: « Dans le secteur de l'action sociale et la santé, des volontaires, à quoi ça sert? » ;
- o Het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk lanceert op die dag de digitale koffer. Daar kan iedereen volop inspiratie vinden om vrijwilligers te danken en vind je ook een reeks affiches en postkaarten aan voor digitaal gebruik, om te printen of om te laten drukken.

5. Enkele impressies van de Bureauleden

VrijwilligersVriendelijke Gezinsbond

De Gezinsbond lanceerde een nieuw woord: Vrijwilligersvriendelijke omgeving.

Want in een samenleving waarin alles economischer, rationeler, efficiënter... moet zijn, plaatst de Gezinsbond graag een HART boven een HARDE samenleving.

En laat het nu net dat vrijwilligerswerk zijn dat voor ons mee de essentie uitmaakt van een HARTelijke samenleving.

Ze zijn met 13.500, de vrijwilligers van de Gezinsbond. Zij zijn dagelijks in de weer om hun leden van een kinderoppas te voorzien, watergewenning voor hun kleuters te organiseren, hen als ouder mee te helpen zoeken naar een kind-veilige omgang met het internet, in groep gebruik te maken van het krokuskriebels aanbod om musea op kindermaat te bezoeken, een gezond ontbijt te organiseren, goedkoper babyspulletjes aan te kopen, of net terug te verkopen, op een tweedehandsbeurs. Samen dragen zij zorg voor de gezinnen in hun omgeving, samen "maken zij gezinnen blij!".

En als sociaal-culturele vereniging wil de Gezinsbond blijvend bewaken naar de overheden dat de energie niet steeds opnieuw moet kruipen in zichzelf administratief bewijzen, maar naar een VrijwilligersVriendelijke overheid die de ruimte biedt aan vrijwilligers om datgene te doen waarvoor zij kiezen: zich inzetten voor hun gezinsvriendelijke doelstellingen binnen de samenleving.

Eric De Wasch, lid van het Bureau van de HRV

Vrijwilligerswerk en moederschapsrust

Dit wetsvoorstel rond moederschapsrust lokte in 2013 een inhoudelijk debat uit.

Op het vlak van moederschapsrust geldt de arbeidswet ook voor vrijwilligerswerk. De bepalingen inzake moederschapsbescherming van de arbeidswet van 1971 gelden ook voor het vrijwilligerswerk, want in een arrest van 18 mei 1992 stelde het Hof van Cassatie dat onder "arbeid" verstaan moet worden "elke werkzaamheid met een productief karakter die verricht wordt in het maatschappelijk verkeer, ook als zij niet tegen loon maar als een vriendendienst wordt verricht".

Pas bevallen moeders die in de periode van moederschapsrust zijn, mogen volgens artikel 39 van de wet van 1971 bijgevolg geen arbeid verrichten. Wanneer zij tijdens die periode vrijwilligerswerk zouden verrichten, dan verliezen zij hun uitkeringen.

Het is dan ook nodig om het verbod op het verrichten van arbeid dat voorzien is in de wet van 1971 en de voorwaarden voor het ontvangen van de uitkering bedoeld in artikel 115 van de wet van 14 juli 1994 duidelijk van elkaar te onderscheiden.

Verschillende argumenten kunnen in het debat worden gegoid:

Wat met de vrijheid van vereniging, waarvan vrijwilligerswerk een uiting is? De vrijheid van vereniging is verankerd in de Grondwet. Een vrouw die pas moeder is geworden, wordt die vrijheid dus ontnomen? In naam van welke hogere waarde kan deze fundamentele vrijheid worden ingeperkt? Kunnen we de moeders niet zelf laten beslissen over hun vrijwilligerswerk?

Als het om een tweede kind gaat, dan zou de moeder al haar vrijwillige engagementen voor de school van haar eerste kind gedurende verschillende maanden moeten stopzetten? Vele situaties worden zo in vraag gesteld.

Wat met de gelijkheid tussen mannen en vrouwen? Draagt deze maatregel bij tot het verkleinen of het vergroten van de ongelijkheden?

Wat met de gelijkheid tussen vrouwen onderling? Naargelang de vrouw werknemer of zelfstandige is, verschilt de duur van de verplichte en facultatieve moederschapsrust immers.

Er zijn argumenten voor en tegen. Voor de HRV echter zou de (gemakkelijkere en betere) toegang tot vrijwilligerswerk het leidmotief moeten zijn.

Brigitte Jacquemin, lid van het Bureau van de HRV

6. Een impressie van het vrijwilligerswerk in de Duitstalige Gemeenschap

So wie ich dies schon im Aktivitätsbericht von 2012 geschrieben habe bin ich hauptsächlich Ehrenamtlich im Sektor Sport in der Deutschsprachigen Gemeinschaft tätig. Hierdurch habe ich mich sehr in der Angelegenheit Antrag auf Erhöhung der Jahresentschädigung für Freiwillige im Sektor Sport investiert.

Dies ist möglich da der Gesetzgeber bei der Aufstellung des Gesetzes vom 3. Juli 2005, Artikel 12 für Ehrenamtlichen ausdrücklich vorgesehen hat.

Am 18. Dezember 2012, hat der Hohe Rat der Freiwilligen in eine animierte Sitzung gründlich die Angelegenheit debattiert und die Abstimmung ergab eine Mehrheit hierfür von 8 Ja Stimmen, eine Gegenstimme und sechs Enthaltungen für die von den Sportvertretern der drei Gemeinschaften eingebrachten Antrag.

Nach dieser Entscheidung im HRE haben wir verschiedenen öffentlichen Mitarbeiter von Ministerien um Gespräche gebeten und auch Termine erhalten wo wir gemeinsam unseren Antrag mündlich und auch schriftlich jeweils in den drei Sprachen vorgebracht und hinterlegt haben. .So wurden wir in den Kabinetten von der Minister(in) Onkelinx und Geens so wie von Frau Scaillet (ONSS) und im Senat empfangen.

Weiter haben wir natürlich auch andere Problemen in Sachen Freiwilligen besprochen, Stellungnahmen & Gutachten abgegeben.

So zum Beispiel in Sachen Kinderbetreuung durch Ehrenamtlichen Betreuer der Christlichen Krankenkassen in Frankreich, Aufstellung einer Statistik der Freiwilligenleistungen; der Aufstellung einer Steuerkarte 281.10 für die Freiwilligen vorausgesetzt sie bleiben im Bereich der genehmigte Beträge, Vergütung in Sachen Benutzung von Fahrräder für Freiwilligen, in Sachen Mutterschaftsurlaub.

In der D.G. hatten die Ehrenamtlichen Organisationen wieder die Möglichkeit sich der Öffentlichkeit vorzustellen (St Vith). Dieser Tag war wieder ein Volltreffer da viele Organisationen diese Möglichkeit nutzten. Konzertierungen mit den Akteuren des Ehrenamtes finden regelmäßig in der D.G. statt. Es sind die Teilnehmer gewesen die regelmäßige Treffen vorgeschlagen haben um sich in verschiedene Themen weiter auszutauschen. Ein Handbuch Ehrenamt in der D.G. wurde erstellt und verteilt. Auch kann dieses Buch Online heruntergeladen werden.

Der Seniorenbeirat der Gemeinde Raeren hat an ein europäisches Projekt Lernpartnerschaft „VoluntLearning Pro“ & Aktives Altern hat viele Gesichter teilgenommen und ist nun dabei die Erfahrungen zu analysieren. Die Teilnehmer waren bei der Erfahrungsaustausch wohl alle sehr zufrieden mit dem was sie so alles gesehen und erfahren hatten.

Die Ehrenamtlichen des Sport sind in der DG auch mit integriert in ein Europäisches Netzwerk von Akademien in denen wir uns regelmäßig austauschen.

J. Cloth

Zoals ik reeds in het activiteitenverslag van 2012 heb geschreven, ben ik hoofdzakelijk als vrijwilliger actief in de sportsector in de Duitstalige Gemeenschap. Ik heb mij aldus bijzonder toegelegd op de aanvraag tot verhoging van de jaarlijkse vergoeding voor vrijwilligers in de sportsector.

Dit is mogelijk omdat de wetgever bij het opstellen van de wet van 3 juli 2005 uitdrukkelijk in een artikel 12 voor vrijwilligers heeft voorzien.

Op 18 december 2012 heeft de Hoge Raad voor vrijwilligers dit onderwerp grondig besproken in een geanimeerde zitting en werd de door de sportafgevaardigden van de drie Gemeenschappen ingediende aanvraag aangenomen met 8 ja-stemmen, 1 tegenstem en 6 onthoudingen.

Na deze beslissing in de HRV hebben wij verschillende ambtenaren om gesprekken verzocht en ook ontmoet om samen onze aanvraag mondeling en ook schriftelijk – telkens in de drie talen – ter sprake te brengen en in te dienen. Zo werden wij in de kabinetten van de ministers Onkelinx en Geens, bij mevrouw Scaillet (RSZ) en in de Senaat ontvangen.

Verder hebben wij natuurlijk ook andere problemen in verband met vrijwilligers besproken, standpunten en adviezen geformuleerd.

Bijvoorbeeld voor kinderopvang door vrijwillige begeleiders van de christelijke ziekenfondsen in Frankrijk, het opstellen van een statistiek over de prestaties van vrijwilligers, het opstellen van een fiscale fiche 281.10 voor vrijwilligers in de veronderstelling dat zij de toegestane bedragen niet overschrijden, een vergoeding voor het gebruik van fietsen voor vrijwilligers, en voor moederschapsverlof.

In de Duitstalige Gemeenschap konden vrijwilligersorganisaties zich opnieuw aan het publiek voorstellen (St. Vith). Dit was opnieuw een groot succes daar veel organisaties gebruik hebben gemaakt van deze mogelijkheid. Regelmatig wordt met de vrijwilligers in de Duitstalige Gemeenschap overlegd. De deelnemers hebben zelf voorgesteld regelmatig samen te komen om verder over verschillende thema's te discussiëren. Een handboek vrijwilligerswerk in de Duitstalige Gemeenschap werd opgesteld en verdeeld. Dit boek kan ook online gedownload worden.

De seniorenadviesraad van de gemeente Raeren heeft aan een Europees project Leerpartnerschap "VoluntLearning Pro" & "Aktives Altern hat viele Gesichter" (Actief ouder worden heeft vele gezichten) deelgenomen en onderzoekt thans de ervaringen. De deelnemers waren bij het uitwisselen van de ervaringen wel bijzonder tevreden met alles wat zij gezien en ervaren hadden.

De sportvrijwilligers zijn in de Duitstalige Gemeenschap ook mee geïntegreerd in een Europees netwerk van academiën waarin wij regelmatig van gedachten wisselen.

J. Cloth

7. Conclusies

Dat de Hoge Raad voor Vrijwilligers in 2013 nog met volle moed activiteiten ontplooid, kan je op z'n minst bewonderenswaardig noemen. Er bestaat immers nogal wat terechte frustratie.

Frustratie omdat het budget van de Hoge Raad voor Vrijwilligers niet meer dan een aalmoes blijft en het orgaan niet de ruimte geeft de haar opgedragen taken uit te voeren. Het toegewezen budget stelt de HRV in staat om haar werking te financieren. Niet meer dan dat.

Frustratie ook omdat het moeilijk is om de Federale regering te bewegen. De interesse in het vrijwilligerswerk van de federale excellenties blijft beperkt en zwak zodat de broodnodige ondersteuning dode letter blijft. Een dank-tweet uitzenden op de Internationale Dag van de Vrijwilliger vind ik persoonlijk té vrijblijvend.

Frustratie omdat de beloofde omvattende kwalitatieve en kwantitatieve studie over het vrijwilligerswerk in België uit blijft. In 2013 zitten we ondertussen in jaargang vijf van de belofte daartoe...

Frustratie omwille van het niet verkrijgen van correcte en nauwkeurige antwoorden als de Hoge Raad voor Vrijwilligers de beleidsmakers ter verantwoording roept: het lumineuze idee om vrijwilligers te engageren door de NMBS, onze vraag om de bestaande discriminatie in de fietsvergoeding voor vrijwilligers op te heffen,.... De brieven belanden ergens onderaan de stapel, ongeopend, of lokken een antwoord uit waar niemand wijs uit raakt.

De paraplu opentrekken noemen ze zo iets.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers is deze betutteling beu, en heeft gelukkig voldoende leden die nog de kracht en energie hebben om initiatief te nemen, contacten te leggen, netwerken uit te breiden, waardoor ondanks de politieke stilstand, toch het ene en het andere is verwezenlijkt.

Het gesprek met het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding over het non discriminatieprincipe werkte sensibiliserend en verhelderend. Ons advies met betrekking tot het recht om te vrijwilligen tijdens het moederschapsverlof was tegendraads maar naar onze mening rechtvaardig, want wie durft anno 2013 hardop beweren dat zwangerschap een soort ziekte is?

De restrictieve interpretaties van de fiscus over de reële vergoedingen in het vrijwilligerswerk hebben we kunnen rechtzetten. Misschien een Pyrrusoverwinning, maar principieel wel belangrijk voor het vrijwilligerswerk.

Het feit dat we vanuit de Hoge Raad voor Vrijwilligers een samenwerking hebben kunnen ontwikkelen met de Koning Boudewijnstichting en de fgov Economie om het vrijwilligerswerk in België eind 2014 te meten, is iets waarop we trots kunnen zijn.

Het zijn de kleine successen en de prettige samenwerking tussen de gemeenschappen, de inzet van de leden van het secretariaat, die ons helpen de motor aan gang te houden.

Een vrijwilligersvriendelijk België is en blijft immers ons doel!

Eva Hambach
Voorzitster

8. Lijst van bijlagen

Bijlage 1. De wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers

Bijlage 2. Samenstelling van de Hoge Raad voor Vrijwilligers

BIJLAGE 1 : De wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers

De wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers (bijgewerkt tot 22/05/2014)

Algemene bepalingen.

Artikel [1](#). Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

[Art. 2.](#) § 1. Deze wet regelt het vrijwilligerswerk dat verricht wordt op het Belgisch grondgebied, en het vrijwilligerswerk dat daarbuiten wordt verricht, maar dat georganiseerd wordt vanuit België, op voorwaarde dat de vrijwilliger zijn hoofdverblijfplaats heeft in België, en onverminderd de bepalingen die van toepassing zijn in het land waar het vrijwilligerswerk wordt verricht.

§ 2. De Koning kan bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalde categorieën van personen van het toepassingsgebied van deze wet uitsluiten.

[HOOFDSTUK II.](#) - Definities.

[Art. 3.](#) Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder :

1° vrijwilligerswerk : elke activiteit :

- a) die onbezoldigd en onverplicht wordt verricht;
- b) die verricht wordt ten behoeve van één of meer personen, andere dan degene die de activiteit verricht, van een groep of organisatie of van de samenleving als geheel;
- c) die ingericht wordt door een organisatie anders dan het familie- of privé-verband van degene die de activiteit verricht;
- d) en die niet door dezelfde persoon en voor dezelfde organisatie wordt verricht in het kader van een arbeidsovereenkomst, een dienstencontract of een statutaire aanstelling;

2° vrijwilliger : elke natuurlijke persoon die een in 1° bedoelde activiteit verricht;

3° organisatie : elke feitelijke vereniging of private of publieke rechtspersoon zonder winstoogmerk die werkt met vrijwilligers (, waarbij onder feitelijke vereniging wordt verstaan elke vereniging zonder rechtspersoonlijkheid van twee of meer personen die in onderling overleg een activiteit organiseren met het oog op de verwezenlijking van een onbaatzuchtige doelstelling, met uitsluiting van enige winstverdeling onder haar leden en bestuurders, en die een rechtstreekse controle uitoefenen op de werking van de vereniging); <W 2006-07-19/39, art. 2, 1°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

4° (...) <W 2006-07-19/39, art. 2, 2°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

[HOOFDSTUK III.](#) - (De informatieplicht). <W 2006-07-19/39, art. 3, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

[Art. 4.](#) <W 2006-07-19/39, art. 4, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006> Alvorens de activiteit van een vrijwilliger voor een organisatie een aanvang neemt, informeert de organisatie hem minstens over :

- a) de onbaatzuchtige doelstelling en het juridisch statuut van de organisatie; indien het gaat om een feitelijke vereniging, de identiteit van de verantwoordelijke(n) van de vereniging;
 - b) het in artikel 6, § 1, bedoelde verzekeringscontract dat de organisatie gesloten heeft voor vrijwilligerswerk; indien het gaat om een organisatie die niet burgerlijk aansprakelijk is als bedoeld in artikel 5 voor de schade die een vrijwilliger veroorzaakt, de toepasselijke aansprakelijkheidsregeling voor schade die de vrijwilliger veroorzaakt, en de eventuele dekking van deze aansprakelijkheid door middel van een verzekeringscontract;
 - c) de eventuele dekking, door middel van een verzekeringscontract, van andere aan het vrijwilligerswerk verbonden risico's en, in voorkomend geval, van welke risico's;
 - d) de eventuele betaling van een vergoeding voor vrijwilligerswerk en, in voorkomend geval, de aard van deze vergoeding en de gevallen waarin ze wordt betaald;
 - e) de mogelijkheid dat hij kennis krijgt van geheimen waarop artikel 458 van het Strafwetboek van toepassing is.
- De in het eerste lid bedoelde informatie kan verstrekt worden op welke wijze ook. De bewijslast berust bij de organisatie.

[HOOFDSTUK IV.](#) - Aansprakelijkheid van de vrijwilliger en de organisatie.

[Art. 5.](#) <W 2006-07-19/39, art. 5, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007> Behalve in geval van bedrog, zware fout of eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomende lichte fout van de vrijwilliger, is deze, behalve als het om schade

gaat die hij zichzelf toebrengt, niet burgerlijk aansprakelijk voor de schade die hij veroorzaakt bij het verrichten van vrijwilligerswerk, ingericht door een in artikel 3, 3° bedoelde feitelijke vereniging die één of meer personen tewerkstelt die verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst voor werklieden of bedienden, door een in artikel 3, 3° bedoelde rechtspersoon, of door een feitelijke vereniging die op grond van haar specifieke verbondenheid hetzij met de voormelde feitelijke vereniging, hetzij met de voormelde rechtspersoon beschouwd kan worden als een afdeling daarvan. Voor deze schade zijn respectievelijk de feitelijke vereniging, de rechtspersoon of de organisatie waarvan de feitelijke vereniging een afdeling vormt, burgerlijk aansprakelijk. Op straffe van nietigheid mag van de bij het eerste lid bepaalde aansprakelijkheid niet afgeweken worden in het nadeel van de vrijwilliger.

HOOFDSTUK V. - Verzekering vrijwilligerswerk.

Art. 6. § 1. (De organisaties die krachtens artikel 5 burgerlijk aansprakelijk zijn voor de schade die een vrijwilliger veroorzaakt, sluiten tot dekking van de risico's met betrekking tot vrijwilligerswerk een verzekeringscontract, dat ten minste de burgerlijke aansprakelijkheid van de organisatie dekt, met uitzondering van de contractuele aansprakelijkheid.) <W 2006-07-19/39, art. 6, 1°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007>

§ 2. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, voor de categorieën van vrijwilligers die Hij bepaalt, de dekking van het verzekeringscontract uitbreiden tot :

1° de lichamelijke schade die geleden is door vrijwilligers bij ongevallen tijdens de uitvoering van het vrijwilligerswerk (of tijdens de verplaatsingen die in het kader daarvan worden gedaan en tot de ziekten die zijn opgelopen als gevolg van het vrijwilligerswerk); <W 2005-12-27/31, art. 137, 002; Inwerkingtreding : 01-08-2006>
2° de rechtsbijstand voor de onder § 1, (...) en § 2, 1°, genoemde risico's. <W 2005-12-27/31, art. 137, 002; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

§ 3. De Koning stelt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de minimumgarantievoorwaarden vast van de [verplichte] verzekeringsovereenkomsten tot dekking van het vrijwilligerswerk ¹ evenals de minimumgarantievoorwaarden wanneer hij de verzekeringscontracten voorzien in § 1 uitbreidt krachtens § 2¹. <W 2006-07-19/39, art. 6, 3°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007>

(§ 4. De gemeenten en provincies informeren de organisaties over de verzekeringsplicht.

De Koning kan bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad nadere regels vaststellen ter uitvoering van deze paragraaf.) <W 2006-07-19/39, art. 6, 4°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007>

(§ 5. Aan de organisaties wordt de mogelijkheid geboden zich, tegen betaling van een premie, aan te sluiten bij een collectieve polis die voldoet aan de in § 3 bedoelde voorwaarden.

De Koning bepaalt daartoe de voorwaarden en nadere regels bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.) <W 2006-07-19/39, art. 6, 5°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007>

(1)<W [2009-05-06/03](#), art. 61, 005; Inwerkingtreding : 29-05-2009>

Art. 7. In artikel 6 van het koninklijk besluit van 12 januari 1984 tot vaststelling van de minimumgarantievoorwaarden van de verzekeringsovereenkomsten tot dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid buiten overeenkomst met betrekking tot het privé-leven, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 24 december 1992, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1) het 1° wordt aangevuld als volgt : " deze uitsluiting is evenmin van toepassing op de door artikel 6, § 1, van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers verplicht gestelde verzekering voor burgerrechtelijke aansprakelijkheid ";

2) het 4° wordt opgeheven.

Art. 8. Vrijwilligerswerk door (...) wordt geacht verricht te worden in het privé-leven zoals bedoeld in het koninklijk besluit van 12 januari 1984 tot vaststelling van de minimumgarantievoorwaarden van de verzekeringsovereenkomsten tot dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid buiten overeenkomst met betrekking tot het privé-leven. <W 2006-07-19/39, art. 7, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

Art. 8bis. <ingevoegd bij W 2006-07-19/39, art. 8; Inwerkingtreding : 01-01-2007> In artikel 3, § 1, eerste lid, van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen worden de woorden " en van de werkgever van bovengenoemde personen, wanneer dezen van alle aansprakelijkheid zijn ontheven krachtens artikel 18 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, " vervangen door de woorden ", van de werkgever van bovengenoemde personen,

wanneer dezen van alle aansprakelijkheid zijn ontheven krachtens artikel 18 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten en van de organisatie die bovengenoemde personen inzet als vrijwilligers, wanneer dezen van alle aansprakelijkheid zijn ontheven krachtens artikel 5 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers.

HOOFDSTUK VI. - Arbeidsrecht.

Art. 9. § 1. (...) <W 2006-07-19/39, art. 9, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

§ 2. ¹ Voor zover voldaan is aan alle voorwaarden van deze wet, vallen niet onder het toepassingsgebied van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers en de uitvoeringsbesluiten ervan, voor de uitoefening van vrijwilligersactiviteiten :

1° buitenlanders wier verblijf gedekt is door een verblijfstitel of -document toegekend krachtens de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en de uitvoeringsbesluiten ervan;

2° de begunstigden van de opvang in de zin van artikel 2, 2°, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, met uitzondering van die welke bedoeld worden in artikel 60 van dezelfde wet.]¹

(1)<W [2014-05-22/13](#), art. 2, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

HOOFDSTUK VI/1. [¹ - Vreemdelingenrecht]¹

(1)<Ingevoegd bij W [2014-05-22/13](#), art. 3, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

Art. 9/1. [¹ Het verrichten van vrijwilligerswerk bedoeld in artikel 3, 1° doet geen afbreuk aan de toepassing van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en vormt geen basis voor een machtiging of toelating tot verblijf in het kader van diezelfde wet.]¹

(1)<Ingevoegd bij W [2014-05-22/13](#), art. 3, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

HOOFDSTUK VII. - Vergoedingen voor vrijwilligerswerk.

Art. 10. Het onbezoldigd karakter van het vrijwilligerswerk belet niet dat de door de vrijwilliger voor de organisatie gemaakte kosten door de organisatie worden vergoed. De realiteit en de omvang van deze kosten moeten niet bewezen worden, voor zover het totaal van de ontvangen vergoedingen niet meer bedraagt dan 24,79 euro per dag (...) en 991,57 euro per jaar. De in de vorige zin bedoelde bedragen zijn gekoppeld aan de spilindex 103,14 (basis 1996 = 100) en variëren zoals bepaald bij de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld. <W 2006-07-19/39, art. 10, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

Te rekenen van de inwerkingtreding van deze wet wordt de hoogte van de ontvangen vergoedingen na twee jaar onderworpen aan een evaluatie. Deze evaluatie wordt uitgevoerd volgens de nadere regels die de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, bepaalt, met dien verstande dat ze wordt uitgevoerd in samenwerking met de instellingen van sociale zekerheid en dat vooraf het advies van de Nationale Arbeidsraad en de Hoge Raad voor de Vrijwilligers wordt ingewonnen. Het evaluatieverslag wordt onmiddellijk meegedeeld aan de Kamer van volksvertegenwoordigers en aan de Senaat.

[Bedraagt het totaal van de door de vrijwilliger van een of meerdere organisatie(s) ontvangen vergoedingen meer dan de in het eerste lid bedoelde bedragen, dan kunnen deze enkel als een terugbetaling van door de vrijwilliger voor de organisatie(s) gemaakte kosten worden beschouwd, indien de realiteit en het bedrag van deze kosten kunnen aangetoond worden aan de hand van bewijskrachtige documenten. Het bedrag van de kosten mag worden vastgesteld overeenkomstig het koninklijk besluit van 26 maart 1965 houdende de algemene regeling van de vergoedingen en toelagen van alle aard toegekend aan het personeel van de federale overheidsdiensten.] <W 2005-12-27/31, art. 138, 002; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

¹ De forfaitaire en reële kostenvergoedingen mogen in hoofde van de vrijwilliger niet gecombineerd worden. Een combinatie van de forfaitaire kostenvergoeding met een terugbetaling van de reële vervoerskosten is echter mogelijk voor maximaal 2000 kilometer per jaar per vrijwilliger. Wat betreft het gebruik van de eigen wagen, worden de reële vervoerskosten vastgesteld overeenkomstig artikel 13 van het koninklijk besluit van 18 januari 1965 houdende de algemene regeling inzake reiskosten. De reële vervoerskosten door het gebruik van de eigen fiets, worden vastgesteld overeenkomstig artikel 6 van het koninklijk besluit van 20 april 1999 houdende toekenning van een vergoeding voor het gebruik van de fiets aan de personeelsleden van sommige overheidsdiensten. Het totaal uitgekeerd jaarlijks bedrag ter vergoeding van het gebruik van openbaar vervoer, de eigen wagen of fiets mag maximaal 2000 maal de kilometervergoeding bedoeld in artikel 13 van het koninklijk besluit van 18 januari 1965 houdende algemene regeling inzake reiskosten bedragen.¹

(1)<W [2009-05-06/03](#), art. 62, 005; Inwerkingtreding : 29-05-2009>

[Art. 11.](#) Een activiteit kan niet als vrijwilligerswerk beschouwd worden indien één van de of alle in artikel 10 bedoelde grenzen overschreden worden en het in artikel 10, derde lid, bedoelde bewijs niet kan geleverd worden. De persoon die deze activiteit verricht kan in dat geval niet als vrijwilliger worden beschouwd.

[Art. 12.](#) De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, voor specifieke categorieën van vrijwilligers, onder de door Hem bepaalde voorwaarden, de in artikel 10 bedoelde bedragen verhogen.

[HOOFDSTUK VIII.](#) - Uitkeringsgerechtigde vrijwilligers.

[Afdeling I.](#) - Werklozen.

[Art. 13.](#) Een uitkeringsgerechtigde werkloze kan met behoud van uitkeringen vrijwilligerswerk uitoefenen, op voorwaarde dat hij dit vooraf en schriftelijk aangeeft bij het werkloosheidsbureau van de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening.

De directeur van het werkloosheidsbureau kan de uitoefening van de activiteit met behoud van uitkeringen, verbieden, of slechts aanvaarden binnen bepaalde perken, indien hij aantoonst :

1° dat deze activiteit niet de kenmerken vertoont van vrijwilligerswerk als bedoeld in deze wet;

2° dat de activiteit, gezien de aard, de omvang en de frequentie ervan of gezien het kader waarin zij wordt uitgeoefend, niet of niet langer de kenmerken vertoont van een activiteit die in het verenigingsleven gewoonlijk door vrijwilligers wordt verricht;

3° dat de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt van de werkloze zou verminderen.

Indien binnen twee weken na de ontvangst van een volledige aangifte geen beslissing genomen is, wordt de uitoefening van de onbezoldigde activiteit met behoud van uitkeringen, geacht aanvaard te zijn. Een eventuele beslissing houdende een verbod of een beperking, genomen buiten deze termijn, heeft slechts gevolgen voor de toekomst, behalve indien de activiteit niet onbezoldigd was.

De Koning bepaalt :

1° de nadere regels voor de aangifteprocedure en voor de procedure die toepasselijk is indien de directeur de uitoefening van de activiteit met behoud van uitkeringen verbiedt;

2° onder welke voorwaarden de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening vrijstelling van aangifte van bepaalde activiteiten kan verlenen, inzonderheid indien in het algemeen kan worden vastgesteld dat de betreffende activiteiten beantwoorden aan de definitie van vrijwilligerswerk;

3° onder welke voorwaarden de afwezigheid van een voorafgaande aangifte niet leidt tot het verlies van uitkeringen.

[Afdeling II.](#) - Bruggepensioneerden.

[Art. 14.](#) De in artikel 13 bedoelde regeling geldt eveneens voor de bruggepensioneerden en de halftijds bruggepensioneerden, behoudens de afwijkingen die door de Koning vastgesteld zijn op grond van hun specifiek statuut.

[Afdeling III.](#) - Arbeidsongeschikten.

[Art. 15.](#) In artikel 100, § 1, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorgingen en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, wordt tussen het eerste en het tweede lid het volgende lid ingevoegd :
" Vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers wordt niet beschouwd als werkzaamheid, voor zover de adviserende geneesheer vaststelt dat deze activiteiten verenigbaar zijn met de algemene gezondheidstoestand van de betrokkene. "

[Afdeling IV.](#) - Leefloon.

[Art. 16.](#) Onder de voorwaarden en volgens de nadere regels die de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalt, zijn het verrichten van vrijwilligerswerk en het ontvangen van een in artikel 10 bedoelde vergoeding, verenigbaar met het recht op het leefloon.

[Afdeling V.](#) - Tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden.

[Art. 17.](#) Onder de voorwaarden en volgens de nadere regels die de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalt, zijn het verrichten van vrijwilligerswerk en het ontvangen van een in artikel 10 bedoelde vergoeding, verenigbaar met het recht op de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden.

[Afdeling VI.](#) - Gewaarborgd inkomen voor bejaarden.

[Art. 18.](#) <W 2005-12-27/31, art. 139, 002; Inwerkingtreding : 01-08-2006> Artikel 4, § 2, van de wet van 1 april 1969 tot instelling van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden, zoals gewijzigd bij het koninklijk besluit van 22 december 1969, bij de wet van 29 december 1990 en bij de wet van 20 juli 1991, wordt aangevuld als volgt :
" 9° de vergoedingen die ontvangen zijn in het kader van het vrijwilligerswerk als bedoeld in artikel 10 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers ".

[Afdeling VII.](#) - Gezinsbijslagen.

[Art. 19.](#) In artikel 62 van de bij het koninklijk besluit van 19 december 1939 samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, vervangen bij de wet van 29 april 1996, wordt een § 6 ingevoegd, luidende :
" § 6. Voor de toepassing van deze wetten wordt vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers niet beschouwd als een winstgevend activiteit. De vergoedingen in de zin van artikel 10 van voormelde wet worden niet beschouwd als een inkomen, een winst, een brutoloon of een sociale uitkering, voorzover het vrijwilligerswerk zijn onbezoldigd karakter niet verliest overeenkomstig hetzelfde artikel van dezelfde wet. "

[Art. 20.](#) In artikel 1 van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van een gewaarborgde gezinsbijslag, zoals gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1980, bij het koninklijk besluit nr. 242 van 31 december 1983 en bij de wetten van 20 juli 1991, 29 april 1996, 22 februari 1998, 25 januari 1999, 12 augustus 2000 en 24 december 2002, wordt, tussen het eerste en het tweede lid, het volgende lid ingevoegd :
" Wanneer het kind een vergoeding geniet als bedoeld in de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, is dit geen beletsel voor de toekenning van gezinsbijslag. "

[Art. 21.](#) Onder de voorwaarden en volgens de nadere regels die de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalt, zijn het verrichten van vrijwilligerswerk en het ontvangen van een in artikel 10 bedoelde vergoeding, verenigbaar met het recht op de gewaarborgde gezinsbijslag.

[Afdeling VIII.](#) [¹ - Begunstigden van de opvang]¹

(1)<Ingevoegd bij W [2014-05-22/13](#), art. 4, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

[Art. 21/1.](#) [¹ De begunstigde van de opvang in de zin van artikel 2, 2°, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, mag vrijwilligerswerk uitvoeren met behoud van zijn dagvergoeding bepaald in artikel 34 van de voornoemde wet van 12 januari 2007, op voorwaarde dat er voorafgaande aangifte van wordt gedaan aan het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers.]¹

(1)<Ingevoegd bij W [2014-05-22/13](#), art. 5, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

[Art. 21/2.](#) ¹ Het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers kan de uitoefening van de activiteit beperken of verbieden, of de cumulatie met de dagvergoeding en de verhoging in functie van de gepresteerde gemeenschapsdiensten beperken of verbieden als het kan aantonen dat :

1° deze activiteit de kenmerken van het vrijwilligerswerk niet vertoont in de zin van deze wet;

2° de activiteit door de aard ervan, de duur en de frequentie of wegens het kader waarin zij past, geen kenmerken of geen kenmerken meer vertoont van een activiteit die gewoonlijk wordt uitgeoefend door vrijwilligers in het verenigingsleven;

3° de activiteit afbreuk doet aan de goede werking van de opvangstructuur of aan de behoeften van de begeleiding;

4° er elementen zijn die misbruiken doen vermoeden of die doen vermoeden dat de activiteit wordt gebruikt om de bepalingen van artikel 35/1 van de wet van 12 januari 2007 en de uitvoeringsbesluiten ervan te omzeilen.]¹

(1)<Ingevoegd bij W [2014-05-22/13](#), art. 6, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

[HOOFDSTUK IX.](#) - Slotbepalingen.

[Art. 22.](#) § 1. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, aan organisaties die zowel werken met vrijwilligers als met personen die geen vrijwilliger zijn, met betrekking tot de bepalingen van deze wet bijkomende voorwaarden opleggen.

In de in het vorige lid bedoelde gevallen kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, het werken met vrijwilligers zoals bedoeld in deze wet afhankelijk maken van een voorafgaande machtiging van de minister die bevoegd is voor Sociale zaken.

§ 2. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de wijze waarop nagegaan wordt of de activiteiten die door een vrijwilliger uitgeoefend worden, beantwoorden aan de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan.

§ 3. De Koning wijst de ambtenaren aan die ermee belast worden toe te zien op de naleving van de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan.

[Art. 23.](#) De Koning kan de bepalingen die door artikel 7 worden gewijzigd, opnieuw wijzigen, opheffen of aanvullen.

[Art. 24.](#) <W 2006-03-07/37, art. 2, 003; Inwerkingtreding : 01-02-2006> Deze wet treedt in werking op 1 augustus 2006 (, met uitzondering van de artikelen 5, 6 en 8bis, die in werking treden op 1 januari 2007). <W 2006-07-19/39, art. 11, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het Belgisch Staatsblad zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 3 juli 2005.

ALBERT

Van Koningswege :

De Minister van Sociale Zaken, en Volksgezondheid,

R. DEMOTTE

De Minister van Werk,

Mevr F. VANDEN BOSSCHE

Met 's Lands zegel gezegeld :

De Minister van Justitie,

Mevr. L. ONKELINX.

BIJLAGE 2: Samenstelling van de Hoge Raad voor Vrijwilligers

EFFECTIEVE FRANSTALIGE LEDEN
Le Secrétariat Général de l'Enseignement Catholique
Le Conseil de la Jeunesse d'Expression Française
La Fédération Multisports Adaptés
La Croix Rouge de Belgique
L'Association Interfédérale du Sport Francophone
L'Association des Centres culturels de la Communauté française de Belgique
Caritas
L'Alliance Nationale des Mutualités Chrétiennes
Inter-environnement Wallonie
L'Association pour le Volontariat
EFFECTIEVE NEDERLANDSTALIGE LEDEN
Vlaams secretariaat Katholiek Onderwijs
Vlaamse Jeugdraad
Vlaams Welzijnsverbond
Vlaamse Sportfederatie
Pluralistisch Overleg Welzijnswerk en Verbond Sociale Ondernemingen
Rode Kruis Vlaanderen
Gezinsbond
Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk
Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten
Natuurpunt

PLAATSVERVANGENDE NEDERLANDSTALIGE LEDEN

Vlaamse Ouderenraad

Vlaams Patiëntenplatform

Unie Vrijzinnige Verenigingen

EFFECTIEF DUITSTALIG LID

Musikverband FÖDEKAM

PLAATSVERVANGEND DUITSTALIG LID

Sportrat der deutschsprachigen Gemeinschaft

DESKUNDIGEN

Jacques DEFOURNY

Michel DAVAGLE

Lesley HUSTINX

Dominique VERTE

